

Diyarbakir Barosu

Ocak 2013 www.diyarbakirbarosu.org.tr

Bülten

Roboski'ye Adalet

İçindekiler

Diyarbakır Barosu Adına İmtiyaz Sahibi
Baro Başkanı / Av. Tahir Elçi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Av. Keziban Yılmaz

Yayın Kurulu:
Av. Adnan Polat
Av. Devrim Biçen
Av. Erhan Ürküt
Av. İmran Gökdere
Av. Mehmet Işık
Av. Murat Sabuncu
Av. Ramazan Ayus
Av. Recep Akdağ
Av. Seyit Rıza Karakaş
Av. Tuncay Erkuş

Editörler:
Av. Erhan Ürküt
Av. İmran Gökdere

Yönetim Yeri:
Diyarbakır Barosu Adliye Sarayı
Tel : 0 (412) 224 44 41
Fax : 0 (412) 224 12 11

Web:
www.diyarbakirbarosu.org.tr

E-Posta:
basinyayin@diyarbakirbarosu.org.tr

Baskı - Tasarım
Medya Ajans
Tel:0(412) 223 27 00
www.medyaajans.web.tr

Bu dergi içeriğindeki tüm yazı ve resimler kaynak gösterilmeksizin ve izin alınmaksızın kullanılamaz. Tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

Diyarbakır Barosu Roboski'de	05
Dil Hakları ve Kürt Meselesi Konferansından izlenimler	06
İnsan Hakları Haftası Etkinlikleri	10
Basın Açıklamaları	13
Mahkeme Kararından Utanmak Av. Cihan İpek	14
Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Konferansı	16
Röportaj Av. Feride Laçın	20
Makale Av. Cihan Aydın	22
Av. Müzeyyen Nergiz	24
Av. Eyyüp Tekin	26
Av. Abdullah Çağır	28
TBB'den Haberler	29
Kültür Sanat Spor	35
Düşlerin Bekçisi Surlar	39
Yemin Töreni	40
Basında Diyarbakır Barosu	42
Avukatlık Ücret Tarifesi	44

Editörden

Av. Erhan ÜRKÜT

Merhaba...

Yeni bir sayı ile karşınızdayız. Bu sayımızda meslektaşlarımızdan gelen eleştirileri de dikkate alarak bültenimizi biçimlendirdik.

Başkanımızdan gündeme ve baro çalışmalarına ilişkin kısa bir değerlendirme istedik.

15 Aralık da yapılan "**Dil Hakları ve Kürt Konferansı**"na ilişkin izlenimleri bir gazeteci diliyle yansıtmaya çalıştık. Daha sonra beğeni ve ilginizi çekeceğini düşünerek birçok meslektaşımızdan makale türünde yazı aldık.

Son zamanlarda dokunulmazlık meselesi ile ilgili, dokunulanlar ile dokunulanların konuşmalarını derleyip kaleme alan **Av. Cihan AYDIN**' in yazısını sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Kadına şiddetin, memlekette had safhada olduğu ve adaletin bu konuda sınıfta kaldığı mesele ile ilgili **Av. Müzeyyen NERGİZ** bize "BM Kadına Karşı Her türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) ve Pozitif Ayrımcılık" hakkında birçoğumuzun bilmediği bilgileri paylaştı. Son zamanlarda çok sık duyduğumuz ve birçoğumuzun bilgi sahibi olmadığı 2B yasası veya arazi-leri ile ilgili **Av. Eyüp TEKİN**' in konuyu açıklayıcı yazısını paylaşmayı yararlı gördük.

Meslektaşlarımızdan **Av. Cihan İPEK**, "Dil Hakları ve Kürt Meselesi Konferansında" hemen her gün tartışmalara konu mahkeme kararları ile ilgili dünya deneyimlerinden güzel bir örnek verdi "Amerika Birleşik Devletleri"nde (ABD) Hukuk Fakültelerinin ilk dersinde hocaların çoğunun öğrencilere Yüksek Mahkemenin (Supreme Court of the United States) bir kararını dağıtıp okumalarını istiyormuş, öğrenciler kararı okuduktan sonra, hocalar öğrencilere dönüp; 'Biraz önce okuduğunuz bu karardan utanç duyduunuz mu? Şayet aranızda bu karardan utanç duymayanınız varsa lütfen hukuk eğitimi-ni bırakıp kendisine başka bir meslek seçsin!' tavsiyesinde bulunuyormuş." Hemen bir gazeteci edası ile meslektaşımızdan konu ile ilgili bir yazı kaleme almasını istedik, sağ olsunlar kırmadılar yazdılar.

Bilindiği gibi Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde (AİHM) ihlal şampiyonu. Anayasa Mahkemesi (AYM) bireysel başvuru şikayetleri, 23 Eylül 2012 tarihinde kabul etmeye başladı. Baromuzun konu ile ilgili "Anayasa Mahkemesine Başvuru Hakkı ve Başvuru Usulü" Sempozyumu ile ilgili izlenimlerimizi sayfalarımızda bulacaksınız.

Baromuzun sivri dilli avukatı, ablası **Feride Laçın** ile mesleki deneyimi ve yaşamı ile ilgili keyifli bir söyleşi yapan **Av. Ramazan AYUS** ve **Av. Devrim BİÇEN**' e teşekkür ediyoruz.

İnsan Hakları Haftası ile ilgili Baronun faaliyetlerini bir sunum şeklinde yayınlamak istedik. Mesleki faaliyetlerinden dolayı yaklaşık 1334 gündür tutuklu olan meslektaşlarımızın yeni yılını kutlamak için kültür- sanat komisyonunun düzenlemiş olduğu kartpostal etkinliğini, fotoğraf kareleri ile paylaştık.

Geçen sayımız ile ilgili görüş ve eleştirilerini bizimle paylaşan **Av. Abdullah ÇAĞER**' e teşekkür ederek, yayınıyoruz.

Avukatlık sınavı olacak mı olmayacak mı? tartışmaları ile ilgili haberi bültenimizin ilerleyen sayfalarında bulabilirsiniz.

Bu sayı da bize değerli çalışmalarını ulaştırıp da yayınlamadığımız arkadaşlarımızın, çalışmalarını daha sonraki sayılarda yayınlayacağımızı yine bilmelerini isteriz.

Ayrıca şu hatırlatmayı da yapmak da fayda görüyorum. Bundan sonra Bültenimizin aylık çıkacağını ve her sayıda yayınlanacakmış gibi yazılarınızı her zaman Bültenimizin e mail adresine

(basinyayin@diyarbakirbarosu.org.tr) gönderebilirsiniz. Emegi geçen herkese teşekkürü borç biliyoruz.

Tahir ELÇİ/Baro Başkanı

Bir yılı daha geride bıraktık... Genel Kurulumuzdan sonra yoğun bir gündem ve çalışmalar içinde yeni yılı karşıladık. Yılın son günlerinde çoğu çocuk, otuz dört sivil insanımızın askeri uçakların ağır bombalaması ile topluca öldürüldüğü Uludere'nin Roboski/Ortasu köyünde mağdurlar ve Türkiye'nin dört bir yanından gelen barış savunucularıyla birlikte ölenleri andık. Umarım Tanrı, acıya fazlasıyla doymuş bu toprakların insanlarına bir daha böyle acılar yaşatmasın.... Her zaman heyecanla karşılanan yeni yılı, bu kez yillardır toplumun büyük bir özlemle beklediği **"barış"** umutlarıyla karşıladık. Yılın ilk günlerinde Başbakan'ın İmralı Adasında PKK Lideri Abdullah Öcalan ile Devlet yetkililerinin görüştüğü açıklaması damgasını vurdu. Ardından milletvekilleri Ahmet Türk ve Ayla Akat Ata'nın da Adaya giderek Öcalan ile görüşme gerçekleştirmesi, heyecan ve barışa olan umudu daha da güçlendirdi. Öyle ya, otuz yılı aşkın süredir çatışma, ölüm ve acılarla bir bir tükettiğimiz yıllardan 2012 yılını, en büyük acılarla geride bırakmıştık. Sadece geçtiğimiz yıl içinde 1.500'e yakın insanımızın hayatına mal olan bu çatışma sürecinin nihayet diyalog ve müzakere yoluyla barışçıl bir rotaya girmesi elbette umut vericidir. Tüm toplumun heyecanla karşıladığı ve başarısı için dua ettiği sürecin akamete uğramadan sonuçlanmasını dileriz. Büyük acılar yaşamış toplumumuz artık barış hak etmektedir. Elbette barış da en az savaş kadar zor ve meşakkatli

Değerli meslektaşlarım;

bir süreçtir. İrlandalı politikacı **Garry Adams, "hayırlı cuma"** olarak tarihe geçen süreçte İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu (IRA) adına İngiltere ile yürütülen müzakereler sırasında boşuna dememiş: **"anladım ki, barışmak savaşmaktan daha zormuş..."**

Toplumda barış umutları yeşerirken Paris'te üç Kürt kadın aktivistin vahşice katledildiği haberi, zaten geçmiş deneyimler nedeniyle ihtiyatla karşılanan İmralı sürecine ilişkin endişeleri daha da artırdı. İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) ev sahipliği yapan Fransa'nın aynı zamanda yaşam hakkının ağır bir ihlali olan bu katliamın faillerini ve arkasındaki güçleri bir an önce ortaya çıkarmasını bekliyoruz.

Ancak karanlık amaçları olan ve Türkiye'nin barışını hedefleyen bu katliam karşısında ilgili kesimlerin bu kez soğukkanlı ve toplumumuzun barışa olan ihtiyacının sorumluluğu içinde hareket etmesi, katliamın başlatılan süreci etkilemeyeceğini gösteriyor. Yani anlayacağınız **barış namlunun ucunda değil, güvercinin kanadında artık...**

Sevgili meslektaşlarım, Yılın son günlerinde iki önemli konferans gerçekleştirdik. Her ikisi de Aralık ayında yapılan **"Dil hakları ve Kürt meselesi"** ile **"Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı ve usulü"** başlıklı konferanslar, bir hukuk örgütü olarak hem birey ve toplum hukukuna katkı bakımından, hem de meslek örgütü olarak meslek içi eğitime ilişkin ihtiyaçları karşılamaya çalıştık. Halen bütün sıcaklığıyla süren Kürt meselesinin en kritik konusu dil hakları, diğer bir anlatımla ana dilde eğitim ve kamu hizmetlerinde ana dilin kullanımı hakkı oluşturuyor. En tabii ve temel bir hak olan ana dil hakkının yeni anayasa yapımı sürecinin de en sıcak tartışma konularından olacağını tahmin etmek güç değildir. Öte yandan yıllardır bu topraklarda aradığı adaleti

bulamayan mağdurların kapsını aşındırdığı Strasburg'daki İnsan Hakları Mahkemesi yolunda yeni bir durak ve çare olarak kabul edilen anayasa mahkemesine bireysel şikâyet usulü insan haklarının gelişiminde yeni bir deneyimi ifade etmektedir. Anayasa Mahkemesinden üç yargıcın meslektaşlarımızla buluşması önemli bir etkinlikti.

Yeni yılın ilk yarısında bir dizi çalışma, proje ve etkinlik planlıyoruz. Bunlardan biri de Mart ayının ilk yarısında Türkiye'nin tüm baro başkanlarını Diyarbakır'da bir çalıştayda bir araya getirmek. Bölge Barolarıyla birlikte; Türkiye Barolar Birliği ile baro başkanlarımızı Diyarbakır'da bir araya getirecek, Kürt sorunun kamuoyunda gündemin en sıcak maddesi olduğu bir dönemde en önemli ve etkili savunma örgütleri olan baroların meseleyi hukuk ve demokrasi açısından masaya yatırması ve buradan çözüme ve toplumsal barışa bir katkı sunmaları önemlidir.

Komisyon ve merkezlerimiz hızla hazırlıklarını tamamlayıp çalışmaya koyulmaya başladılar. Çocuk Hakları Merkezimiz, **"ulusal ve uluslararası mevzuatta çocuk hakları"** konulu meslek içi çalışmasını gerçekleştirdi. Kültür-sanat Komisyonumuz, tutuklu meslektaşlarımıza yeni yıl kartı gönderme etkinliği, söyleşi ve film gösterimi gibi aktivitelerle yoğun bir faaliyet içinde. Avukat Hakları Merkezimiz oluşumunu tamamlayıp çalışmalarını hızlandırdı. Diğer komisyon ve merkezlerimiz de yoğun bir çalışma içinde. Öte yandan daha önce bulunmayan **"Kurum Avukatları Komisyonu"** ve **"Toplumsal Davalar Komisyonu"** nun da kurulmasına karar verildi, bu iki yeni yapı da çalışmalarına başladı. Yeni yılda da yoğun bir gündem bizi bekliyor.

Yeni yılın; meslektaşlarımıza sağlık, başarı ve mutluluk, herkes için de hak, hukuk ve adalet getirmesi dileğiyle,

Yeni yılda BARIŞLA kalın...

Diyarbakır Barosu Roboski'de

Uludere'nin Roboski/Ortasu Köyünde savaş uçaklarının bombalaması sonucu çoğu çocuk 34 insanın ölümünün birinci yıl dönümünde düzenlenen anma törenine Baro Başkanımız Tahir ELÇİ ve Diyarbakır Barosundan çok sayıda avukat katıldı. Başta Şırnak ve Van Baroları olmak üzere değişik barolardan avukatların da katıldığı anmaya, Türkiye'nin değişik bölgelerinden hukukçu, insan hakları savunucu, sivil toplum örgütü ve siyasi parti temsilcileri hazır bulundu. Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir ELÇİ, bombalamada hayatını kaybedenlerin mezarlarının da bulunduğu Roboski Mezarlığında yaptığı konuşmada; Roboskililere bir kez daha başsağlığı dilediğini ifade ederek, Roboskililerin adalet mücadelesinde

yanlarında yer alacaklarını söyledi. 34 sivil - masum insanın bombalanarak öldürülmesinin yaşam hakkının/ insan haklarının en ağır ihlallerinden birini oluşturan insanlığa karşı bir suç olduğunu,

olayı hızlı, etkili, tarafsız ve adil şekilde soruşturmanın devletin sorumluluğunda olduğunu ifade eden ELÇİ, Devletin bir yıldır bu sorumluluğunu yerine getirmediğini, bir yıldır "kısıtlama kararıyla" soruşturmanın gizli yürütüldüğünü dile getirdi. Olayın, iddia edildiği gibi silahın ölçsüz kullanılması biçiminde gerçekleşen bir eylem olmadığını, silah kullanmanın esasları ve bu konudaki hukuksal çerçeveye hiçbir şekilde uyulmadığını, olayın; doğrudan, kastli ve keyfi bir katliam olduğunu, Diyarbakır Barosunun; bu ağır suçun faillerinin adalet önünde hesap verene kadar Roboskililerin adalet mücadelesinde yanlarında olacağını ifade etti.

Dil Hakları ve Kürt Meselesi Konferansından izlenimler...

15 Aralık 2012 tarihinde yapılan Konferansın açılış konuşmasını Diyarbakir Barosu başkanı **Av.Tahir ELÇİ** yaptı.

Elçi konuşmasında; "Ana dilinde eğitim ve ana dilin kamu hizmetlerinde kullanımı hakkı, diğer bir ifadeyle DİL HAKLARI, geçtiğimiz günlerde kamuoyunda önemli bir tartışma konusu oluşturdu. Bir yandan ilköğretim okullarında 5'inci sınıftan sonra anadilin "seçmeli ders" olarak görülebileceği belirtilirken, diğer yandan Hükümet yetkililerinin, kamu hizmetlerinde anadilin kullanımı üzerinde çalışmaları yönündeki açıklaması da kamuoyuna yansdı.

Öte yandan halen Diyarbakir'da devam eden ve "KCK Davaları" olarak bilinen davalarda sanıkların "ana dilinde savunma" talebi ile de gündeme gelen ana dil konusu, altmış gün aşan açık grevlerinin de temel talep konularından biri olmuştur. Nihayet konu bir yasa tasansı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin

(TBMM) gündemine de gelmiştir.

Dil ve kültürel haklar sorunu, Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte günümüze kadar süregelen toplumsal sorunların başında gelmektedir. Çoklu bir etnik, dil ve kültürel toplum yapısına sahip olan Osmanlı İmparatorluğunun kalıntıları üzerinde kurulan Cumhuriyetin temel hedeflerinin başında "Türkleştirilmiş" ve "homojenleştirilmiş" bir toplum oluşturmak olmuştur. Bu nedenle, Türk dili ve kültürü dışında kalan, başta Kürtler olmak üzere Türkiye toplumunun diğer kesimlerinin dil ve kültürleri yadsınmış ve ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. Bu resmi politika akıl almaz yöntemlerle, sokakta bile Kürtçeyi yasaklamaya ve konuşanlara cezai yaptırıma kadar varan gayri insani ve zorbalıkla uygulanmıştır. Daha çok Kürt dilini yasaklamayı amaçlayan bu politika, 1980 Askeri Darbe Yönetimi döneminde 2932 sayılı bir düzenleme ile yasal bir çerçeveye de kavuşturulmaya çalışılmıştı.

Cumhuriyet tarihi boyunca kamusal yaşam, tümüyle Türkçe ve Türk kültürüne göre şekillenmiş, kamusal görevler ancak bu dil ve kültürü benimseyenlere açık olmuştur.

Ekonomik, eğitim, kültür ve sanatsal yaşam Türkçe dışındaki diğer dil ve kültürlerle tümüyle kapatılmıştır. Türkiye toplumu o kadar çok sosyal gerçekliğine yabancılaştırılmış ki, insanlar; milyonlarca Kürt vatandaşın farklı bir dil ve kültüre sahip olabileceğini bile düşünemez olmuştur.

Bugün artık Devlet yetkililerinin Kürt dili ve kültürünü tanıyan açıklama ve kimi olumlu adımlara rağmen, Türkiye'nin batısında Kürtçe konuşan bir yurttaş hala korku ve endişe içinde etrafına bakılabilmektedir. Ne yazık ki toplumun bir kesiminde; kendisi gibi konuşmayan, kendisi gibi olmayan, farklı olan herkese ve heşşeye tepki gösteren, düşmanlık besleyen bir toplumsal ruh hali hâkim olmuştur.

Toplumu, Cumhuriyetin resmi politikaları bu hale getirmiştir. Bu nedenle toplumsal normalleşmeyi sağlamak, Türkiye toplumunun farklı dil ve kültürlerle sahip olduğu gerçeğini topluma benimsetmek, Türkiye toplumunu farklı dil ve kültürlerle bir arada yaşamaya hazırlamak, bugün devletin yerine getirmesi gereken bir görev ve sorumluluktur.

Türkiye, bütün ulusal mevzuatını "Türk dili ve kültürü" dışındaki kendi diğer vatandaşlarının dil ve kültürlerinin ifade edilmesini, korunup gelişimini yasaklayan bir mantıkla düzenlemiştir.

Keza dil ve kültürel haklara ilişkin uluslararası sözleşmeler ya imzalamaktan kaçınmış, ya da bu sözleşmelere taraf olmuşsa bile, dil ve kültürel haklar yönünden çekince koymuştur.

Bu gün itibarıyla "insan hakları haftasını" geride bıraktık.

10 Aralık 1948 tarihli BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin başlangıcında; "insan haklarının tanınmaması ve hor görülmesinin insanlık vicdanını isyana yöneltti barbarca eylemlere yol açmış olmasına, korkudan ve yoksulluktan kurtulmuş insanların söz ve inanç özgürlüklerine sahip olacakları bir dünyanın en yüksek amaç" olduğu vurgulanmıştır.

Bilindiği gibi, uluslararası toplumu insan hakları değerleri etrafında toplamaya ve Evrensel Bildirgeyi kabul etmeye götüren süreç, tarihin en büyük felaketlerinden biri olan II.Dünya Savaşı olmuştur.

Dünyayı savaşa götüren süreç de, Avrupa'da gelişen, toplumsal ve kültürel farklılığı yadsıyan, farklı olana kin ve düşmanlık besleyen ırkçı fikir ve duygular olmuştur. Barış içinde bir arada yaşamının temelini eşitlik ve adaletten, farklı dil ve kültürleri kabul ederek, onlarla birlikte yaşamaktan geçtiğini insanlık bu acı deneyimle öğrenmiştir.

Bu gün ana dil hakkı, temel bir insan hakkı olarak kabul edilmekle, birçok uluslararası sözleşme dil haklarını güvence altına almıştır. Konferansımızın birinci oturumunda birazdan dil haklarıyla ilgili hukuksal çerçeve sunulacağından, uluslararası belgelere değinmeyeceğim.

Her şeye rağmen Kürt toplumu dil ve kültürünü bu güne kadar korumuştur. Bu gün, Kürtçe eğitim ve kamu hizmetlerinde anadilin kullanımı Kürt toplumunun tüm kesimlerinin vazgeçilmez ortak bir talebidir. Kürt toplumu, bu temel, tabii ve insani hakından feragat etmeyi düşünmemektedir.

Hukuki ve fiili alt yapı oluşturulmadan dil eğitimi ve ana dil kullanımı alanında kimi küçük girişimler başlatılmış ise de, başta Kürtler olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının dil ve kültür hakları henüz yasal ve anayasal güvenceye kavuşturulmuş değildir. İşte bu gün, halen toplumda sıcak bir tartışma konusu olan dil haklarını, konunun uzmanlarıyla birlikte masaya yatırarak tartışmak istedik.

Sabah oturumunda; dil haklarının hukuksal çerçevesi, Türkiye'de dil haklarıyla ilgili mevcut durumu, toplumsal ve ahlaki bir sorun olarak dil haklarını konuşmayı planladık. Öğleden sonraki oturumda ise aralarında zorunlu bir bağlantı bulunan dil hakları ve Kürt meselesini birlikte konuşmayı yararlı gördük.

Konferansa sunulan tebliğ ve konuşmaları 21 Şubat 2013 Dünya Ana Dili hakkı günü yayınlanmak üzere kitaplaştırmayı planlıyoruz," dedi

Konferansın birinci oturumu, **Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Yrd. Doç. Dr. Vahap COŞKUN**'un dil ve Kürt meselesi değerlendirmesi ile başladı.

Coşkun, dilin toplumu birleştirici ve ayrıştırıcı özelliği olduğunu belirterek, ulus devletlerin dile sürekli müdahale ettiğini ve dile standart koymanın bir ulus devlet pratiği olduğunu kaydederek, bunun ulus devletler açısından çok önemli olduğunu belirtti. Konuşmacılar devamla;

Prof. Dr. Turgut TARHANLI / İstanbul Bilgi Üniversitesi

Tarhanlı, herkesin eşit olması gerektiğinin altını çizerek, eşitliğin uluslararası hukukta da güvence altına alındığını söyledi. Dil haklarının uluslararası hukukta bir hak olarak düzenlendiğini belirten **Tarhanlı**, ancak Türkiye'nin bu konuda birçok maddeye çekince koyduğunu hatırlattı. Medenî ve siyasal haklar sözleşmesinin 2, 26 ve 27. Maddelerine ve uluslararası hukukta dil haklarına değinen **Tarhanlı**, eğitimde mutlak bir modelin uygulanmak zorunda olunmaması ve bu konuda esnek olunması gerekir dedi. Anadilde savunmaya ilişkin yasal düzenlemenin eksikliğine dikkat çekerek, Avrupa Konseyinin dillerle ilgili şartının 9. Maddesinin birinci paragrafının a bendinin son paragrafı ile bu düzenlemeye gönderme yaptı. Son olarak anadil şöyle tanımladı: anadil sadece annemizin konuştuğu dil değil, ayrıca kendimizi ifade ettiğimiz dildir.

Prof. Dr. Kadir YILDIRIM / Artuklu Üniversitesi

Yıldırım konuşmasında; anadilde eğitim ve bu dil için çizilen projenin çok kısa süreli bir iş olmadığını, Hükümetin anadilde eğitim hakkına ilişkin politikalarını eleştiren **Yıldırım**, "anadilde eğitim 5. sınıfta verilmeye başlanıyor, bu pedagojik olarak yanlış, birinci (1.) sınıftan itibaren verilmesi gerekiyordu. Ben böyle muhafazakarlığı anlamıyorum, anadil konusu Kuran'da da var, Kuran, "herkes anadilde eğitim hakkını alabilir ancak Kürtlere yasak" diye bir şey demiyor. Böyle muhafazakarlık olmaz diye konuştu. **Yıldırım**, Millî Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) talebi üzerine 5. sınıflar için, Kürtçe ders kitabını iki ayda hazırladık, Kürtlere imkan tanınırsa iki saatte bile çok fazla iş yapabilirler. Ayrıca Kürtçe savunma için hukuki savunma terminolojisi içerikli bir kitap hazırlıyoruz ve yakın zamanda yayımlanacağız dedi. Son olarak da Kürtçe ve Zazaca ile ilgili kendilerinde 30 adet orijinal kitabın olduğunu, bunları kısa sürede yayınlacaklarını dile getirdi.

Doç. Dr. Bekir Beraat ÖZİPEK / İstanbul Ticaret Üniversitesi

Özipek, anadilde eğitim ile ilgili tartışmada yasakçıların baştan kaybettiğini vurgulayarak, "dil hakkı, bir hak olduğu için savunulur. İsterse dünya yerinden oynasın, eğer bu bir hak ise savunulur. Ahlakın anahtar ifadesidir: Sana yapılmasını istemediğini başkasına yapma diye, Türkler, Doğu Türkistan için ve kendileri için neyi istiyorlarsa Kürtler için de aynı şey istemeldirler. Diyelim ki uluslararası hukukta dil hakkı yok. Yok diye bu adil mi olacak?" diyerek konuşmasını tamamladı.

Konferansın ikinci oturumunun moderatörlüğünü Diyarbakir Baro Başkanı Av. Tahir ELÇİ yaptı. Oturumun konuşmacıları ise; İstanbul Şehir Üniversitesinden Prof. Dr. Mesut YEĞEN, KONDA Araştırma ve Danışmanlık Merkezinden Bekir AĞIRDİR ve Gazeteci-Yazar Cengiz ÇANDAR'dı.

Prof. Dr. Mesut YEĞEN;

Yeğen, daha çok siyasi partilerin Kürt meselesine bakışlarını değerlendirdi. Sırayla Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) bakış açısını; Kısaça statükonun devam etmesi gerektiğini ve dünyada yaşayan tüm Kürtlerin mümkünse gün yüzü görmemesini istiyorlar. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ise; Ben Kürt meselesine bulaşmayayım ama siz beni bulaşmış gibi gösterin dediğini, bunu da 2011 seçim bildirgesinde ortaya koydu. Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) ise; Kürt açılımının bir miktar bizim, ama esasında devlet projesi diyorlar. Bir yandan da Kürtlere şunu söylüyor, Türkleşmeyin ama çok da Kürtleşmeyin diyor. Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) ise; Kürtçe eğitim, genel af ve öz yönetim talebinde ısrarcı olmalı, ancak taleplerini dile getirirken baş vurdukları araçların dünya ile uyumlu olması gerekir. Diğer yandan dindar ve liberal Kürtlere pragmatik tarzda yönelmemeli diyerek konuşmasını tamamladı.

KONDA Araştırma ve Danışmanlık Merkezinden Bekir AĞIRDİR;

Ağirdir, bugüne kadar Türk ve Kürt toplumları arasında yaşanmayan ayrışmanın yapılan araştırmalardan çokta uzakta olmadığını ve araştırmalara göre artık Türklerin %78'nin Kürt komşu ya da akraba istemediğini belirtti. Kürtlerde durum biraz daha iyimser olsa da düzenli olarak yapılan araştırmalarda olumsuz sonuçların sürekli artış görülmesi durumun vahametini gözler önüne serdiğini, Türkler ile Kürtler arasında, futbol konusunda her şeyin bir yana itilebildiğini, kadına şiddet konusunda aynı paralelde buluşulabildiğini ancak, Kürt meselesinde milliyetçilik ekseninde toplumun bir araya geldiğini ve bunun ciddi bir sorun olduğunu ve kutuplaşmaya doğru gidildiğini belirtti. Türkiye'de milliyetçiliğin silikozis hastalığı gibi gram gram büyüdüğünü, bunda en önemli etkenin; cenazeler ve operasyonların olduğunu belirterek üstüne medyanın desteği ile de tehlikeli boyuta vardığını vurguladı.

Gazeteci Cengiz ÇANDAR;

Çandar konuşmasına Kürtçe olarak; "Xwişk û Brayan û Hevalen, Hun bi xer halin; serçavan, sersaran Du sal bu; Ji du sal min dest pe kir Kurmancî hin dibim. Ez Dikarim de zimane Kurdî hindik xeber didim. Nave her hêftê, her roj yek û du saet Kurdî dixebitim. Van rojan, dikarim Kurdî di xwenim û fehm dikim.

Lê belê, niha dixwazim bi zimane Tirkî xeber didim. Xwede bike, sal were, sal be livir, ez e fêk de Kurmancî dipeyvim. Vê peşkeş dikim." dedi.

Çandar sözlerine, Lübnan'da katıldığı bir toplantıdaki yaşadıklarını anlatarak devam etti. Ortadoğu'nun geleceğinin tartışıldığı toplantıda kimsenin Kürtlerden bahsetmemesi ve genel anlamda Filistin meselesi üzerine yoğunlaşmasını yadırgadığını belirtti.

Aynı toplantıda Kürtleri denklemin bir parçası olarak görmeyen yeni bir Ortadoğu'nun tasarlanmasının gerçekçi olmadığını ve gün gittikçe mümkün de olamayacağı kanısında olduğunu, özellikle Kürtler için Suriye'deki durumun çok önem arz ettiğini ifade etti. Başın formülünü ise, dilin özgürce kullanılması olarak gören Çandar, son olarak Kürt sorunu ile Filistin sorunun çıktığı zamanın aynı olduğunu ve Filistin devletli olacaksa Kürt devletinin de olacağını belirterek sözlerini tamamladı.

Baro Başkanımız Tahir Elçi Konuşmacılara Plaket Verdi

İnsan Hakları haftasında Baro başkanımız ve STK'ların ortak basın açıklaması;

“Siyasi bir görüşü hedef alan gözaltı ve tutuklamalardan endişeliyiz”

Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 64'ncü yıl dönümü olan 10 Aralık Dünya İnsan Hakları günü nedeniyle Diyarbakir Barosu, diğer meslek ve insan hakları örgütleriyle (İHD, Mazlum-Der, TİHV ve Diyarbakir Tabip Odası) bir yürüyüş, bildirge dağıtımı ve basın açıklaması gerçekleştirmiştir.

Baro Başkanımız Av. Tahir ELÇİ basın açıklamasında,

tam bir yıl önce Uludere'de 34 sivil yurttaşın savaş uçaklarının bombalaması ile ölçsüz şekilde öldürülmesi ve bu katliamla ilgili soruşturmanın hızlı, etkili ve tarafsız yürütülmediğini, bir yıl boyunca soruşturmanın gizli yürütüldüğü ve kısıtlama kararı ile şikayetçi ve avukatlarının müdahalesine kapatıldığını ifade etmiştir.

Elçi, Türkiye toplumunun adli ve idari makamlardan Uludere soruşturmasını açık, hızlı ve tarafsız bir şekilde sonuçlandırması ve bir an önce sorumlularının adalet önüne çıkarılmasını beklediğini ifade etti.

Başkan Elçi açıklamasında ayrıca, son iki gündür Batman, Siirt ve Mardin illerinde yürütülen kitlesel göz-

altı ve tutuklamalardan endişe duyduklarını, kitlesel tutuklamalarla ceza soruşturmasının ilke ve kuralları yerine toplumun bir kesimini ve belli bir siyasi görüşü hedef alan genel bir gözaltı alma ve tutuklama yoluna gidildiği, toplumun bu durumdan endişe duyduğunu belirtti.

“Özel yargılama değil, adil yargılama istiyoruz.”

Özel yetkili mahkemeler ve yargılama usulleri , adil yargılama ilkelerini ve savunmanın bağımsızlığının kullanımı ortadan kaldırır niteliktedir.

Daha önce İstiklal Mahkemesi ,Sıkı Yönetim Mahkemesi, Devlet Güvenlik Mahkemesi ve Özel Yetkili Mahkeme olarak hukuk sisteminde yer alan özel yetkili mahkemeler şimdi de TMK'nın 10.Maddesiyle Görevli Özel Yetkili Mahkemeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Yargı, adaletin gerçekleşmesi yoluyla toplumsal barışın sağlanmasında görevini yerine getirmezse, toplumda adalet inancı sarsılır ve toplum kendini güvensiz ve güçsüz hisseder.

Özel yetkili mahkemeler ve yargılama usulleri , adil yargılama ilkelerini ve savunmanın bağımsızlığının kullanımı ortadan kaldırır niteliktedir.

Daha önce İstiklal Mahkemesi ,Sıkı Yönetim Mahkemesi, Devlet Güvenlik Mahkemesi ve Özel Yetkili Mahkeme olarak hukuk sisteminde yer alan özel yetkili mahkemeler şimdi de TMK'nın 10.Maddesiyle Görevli Özel Yetkili Mahkemeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yargı, adaletin gerçekleşmesi yoluyla toplumsal barışın sağlanmasında görevini yerine getirmezse, toplumda adalet inancı sarsılır ve toplum kendini güvensiz ve güçsüz hisseder.

Özel yetkili mahkemelerce yapılan yargılamalardaki uzun tutukluluk süreleri, CMK'nın 153. maddesinde düzenlenen 'gizli ilk karar', 'gizli tanıklık' kurumu ve telefon ve ortam dinlemeleriyle verilen mahkumiyetler kabul edilemez uygulamalardandır.

Bütün bu uygulamalarıyla, adil yargılanma önünde büyük engel teşkil eden ve hala yargılamalara devam eden CMK'nın 250. madde kapsamındaki özel yetkili mahkemelerin yargılalarına son verilmesi , TMK'nın 10.maddesi kapsamında kurulan mahkemelerin kaldırılması yönünde gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gerektiğini bir kez daha vurgular , geçmişle yüzleşme, adaletin gerçekleşmesi ve toplumsal hakikatin sağlanması için de tarafsız yargıya ihtiyacımızın varlığını belirterek hepimize sağlık ve başarılar diliyoruz.

Barodan öğrencilere insan hakları eğitimi

İnsan Hakları Haftası nedeni ile 14 Aralık Cuma 2012 tarihinde Mezopotamya ilköğretim okulu öğrencilerine yönelik Baromuz adına **Av. Tevfik KARAHAN** ve **Av. İmren BAYHAN**

tarafından bir sunum yapılmıştır. Sunum da kısaca; Çocuklara insan haklarının tarihsel gelişimi-insan haklarının ne olduğu nasıl var olduğu niye olması gerektiği hakkında bilgi verilmiştir.

Ulaşılmaması arzu edilen düzeye ulaşıp ulaşmadığı, ülkemizdeki insan hakları ihlallerinin oranı, ülkeler bazında karşılaştırması yapılmıştır.

Birleşmiş Milletler (BM) örgütünün yapısı ve İnsan hakları haftasının nasıl kabul edildiği hakkında bilgi verilmiştir. Söyleşide; yaşam hakkı, eğitim-öğretim hakkı, işkence yasağı, insan ticareti, göçmen kaçakçılığı (insan ticareti bazında) hakkında detaylı değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin talebi üzerine kadına yönelik şiddete ilişkin detaylı sunum yapılmıştır. Devamında; öğrenciler ile soru cevap çalışması yapılmıştır. Son olarak da insan haklarına saygı-soru sorma becerileri ile pekiştirilerek sunum eğlenceli bir şekilde bitirilmiştir.

Abdullah Öcalan ile başlatılan görüşmelere ilişkin Diyarbakır'da bulunan 233 kurum ve kuruluş adına Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi tarafından yapılan açıklama

Değerli basın mensupları,

Diyarbakır'da bulunan meslek örgütleri, insan hakları kuruluşları, sendikalar ve diğer sivil toplum örgütleri; Kürt meselesinin çözümü amacıyla Devlet yetkililerinin İmralı'da PKK Lideri Abdullah Öcalan ile yeniden başlatılan diyalogu memnuniyetle karşıladığımızı ve desteklediğimizi kamuoyuna ifade etmek isteriz. Tarihi ve toplumsal bir mesele olan ve son otuz yıldır silahlı çatışmalarla süren ve on binlerce insanımızın yaşamına mal olan bu sorunun çözümü, acil ve ertelenemez bir toplumsal ihtiyaçtır. Bu meselede büyük acılar yaşamış toplumumuz, barışı fazlasıyla hak etmiştir.

Diyarbakır'daki sivil kurum ve kuruluşlar olarak, başlatılan sürecin meselenin çözümüne ve barışa odaklanmasını, meselenin çözümü için gerekli bütün adımların atılarak başlatılan diyalogun geliştirilerek sürdürülmesi gerektiğini düşünüyoruz. Kürt meselesinin çözümüne yönelik geçmişte başlatılan ve akamete uğrayan deneyimlerden dersler çıkarılmalı, sorunun tarihi ve toplumsal yönleri dikkate alınarak bütün yönleriyle bir yol haritası belirlenmelidir. Biz Diyarbakır'daki Sivil

Toplum Örgütleri olarak Kürt meselesinin çözümü için başlatılan bu tarihi ve önemli sürecin her aşamasında gerekli katkıyı sumaya hazır olduğumuzu belirtmek isteriz. Daha önce müteaddit kez sorunun şiddet ve çatışma yerine, diyalog ve müzakere ile çözülmesi gerektiğine olan görüş ve taleplerimizi kamuoyuna deklere etmiştik. Bu gün, bu talebimize uygun olarak görüşmelerin yeniden başlatıldığını görmek bizim açımızdan umut vericidir.

Başlatılan diyalog sürecinin, sorunun barışçıl çözümü açısından bütün taraflara büyük sorumluluklar yüklemektedir. İlgili bütün kesimler sürece zarar verecek tutum ve davranışlardan kaçınmalıdır. Diyalogun gelişmesi ve sorunların daha rahat bir ortamda müzakere edilebilmesi bakımından gerekli önlemler alınmalı, çatışma ve operasyonlardan kaçınılmalı, sağlıklı bir diyalog ortamına katkı sunulmalıdır. Şüphesiz ki barışın en az çatışma kadar zor ve meşakkatli olduğunu biliyoruz. Barışın zorluklarını göğüsleyen, cesaret ve fedakarlıkla barışı başaranları tarih ve toplum saygıyla anacaktır.

Kamuoyuna saygıyla sunarız.

Diyarbakır Barosu Başkanlığı Basın Bildirisi

25 Aralık 2012

Kamu görevlileri tarafından öldürülen on üç (13) sivil yurttaşın adalet arayan yakınları, adliye kapılarında bu gün bir kez daha hayal kırıklığına uğramışlardır. 1992-1994 yılları arasında Mardin İli Derik İlçe Jandarma Komutanı iken 13 sivil-masum insanı gözaltına alarak keyfi ve kısa yoldan infaz ettiği iddiasıyla hakkında Mardin 1. Ağır Ceza Mahkemesinde kamu davası açılan ve halen Ankara İl Jandarma Komutanı olduğu belirtilen Tuğgeneral Musa ÇİTİL, TUTUKSUZ OLARAK YARGILANDIĞI davanın ilk duruşmasına katılmamıştır. Davanın ikinci duruşması olan 25.12.2012 tarihinden hemen önce Adalet Bakanlığının talebi üzerine Yargıtay 5. Ceza Dairesi tarafından davanın bin (1000) kilometreden fazla uzaklık-taki ÇORUM AĞIR CEZA MAHKEMESİNE NAKLİNE karar verilmiştir.

Kamu görevlilerinin sorumlu olduğu insan haklarının ağır ihlalini oluşturan suçların etkili ve adil şekilde soruşturulmayacağı, adli ve idari makamların bu tür suçlardan sorumlu kamu görevlilerini korumaya çalıştığı bu gün bir kez daha anlaşılmıştır. Bundan yedi yıl önce aynı Mahkemede baba-oğul Ahmet ve Uğur KAYMAZ'IN öldürülmesinden sorumlu özel tim görevlileri hakkında açılan kamu davası da, aynı şekilde ve aynı usulle Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesine nakledilmiş, sanıklar hakkında beraat kararı verilirken, ölenlerin yakınlarının avukatları aynı mahkemede yargılanmaya başlanmıştı.

Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) "Davanın Nakli" başlıklı 19. Maddesinin 2. Fıkrası "Kovuşturmanın görevli ve yetkili olan mahkemenin bulunduğu yerde yapılması kamu güvenliği için tehlikeli olursa, davanın naklini Adalet Bakanı Yargıtay'dan ister."

Bilindiği gibi, Mardin il merkezi, her dönemde neredeyse Türkiye'nin en güvenli merkezlerinden biridir. Keza bir kamu görevlisinin yargılanması için gerekli güvenlik önlemlerinin alınamayacağı iddiası da her türlü dayanaktan ve inandırıcılıktan uzaktır. Davanın birinci duruşmasında, adliye civarında veya Mardin İl merkezinden kamu güvenliği bakımından tehlike oluşturacak hiçbir eylem/davranış görülmemiştir. Açık ki, adli ve idari makamlar, tümüyle sanığın uygun gördüğü yerde ve şekilde yargılama isteğini yerine getirmeye çalışmışlardır. Böyle bir yargılamadan adaletin tecelli etmeyeceği de aşikârdır. CMK'NIN davanın nakline ilişkin 19. Maddesindeki usulü hüküm tümüyle amacına aykırı şekilde ve istismar edilerek uygulanmıştır.

Diyarbakır Barosu; her koşulda yakınlarını kaybeden mağdurların adalet arayışında, onların yanında ve onlarla dayanışma içinde olacaktır. Kamuoyunu, insan haklarının ağır ihlalinin sorumlu olan kamu görevlilerinin suç ve cezadan bağışık tutan yargısal kültür ve kararlara karşı mağdurlarla dayanışmaya davet etmektedir.

Av. Cihan İPEK

Mahkeme kararından utanmak

Kamuoyunda ve hukukçular arasında, Türkiye için Ceza ve Ceza Yargılaması Hukukunda demokratik bir reforma acilen ihtiyaç olduğunun yoğun olarak tartışıldığı bir dönemde, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığının katkılarıyla İstanbul'da 2002 yılı kasım ayında uluslararası düzeyde düzenlenip organize edilen 'Ceza Hukuku ve Adil Yargılama' konulu bir sempozyuma katılmıştım.

Sempozyuma Amerika Birleşik Devletleri'nden, başta Almanya olmak üzere Avrupa'nın birçok ülkesinden ve tabii ki Türkiye'den birçok tanınan yüksek yargıç, savcı ve hukuk profesörünün yanında, TCK ve CMK taslağını hazırlayan bilim komisyonu üyeleri de konuşmacı olarak katılmıştı.

Sempozyumdaki yabancı ve yerli konuşmacılar, iddia ve savunma makamlarında silahlarının eşit olması, kişinin etnik kökeni, dini, dili ve siyasi düşünceleri nedeniyle Ceza ve Ceza Yargılaması Kanunlarının uygulaması esnasında hiçbir şekilde ayrımcılığa tabi tutulmaması gibi genel konular hakkında görüş bildirdiler.

Yani adil bir yargılama için, hukukun bu alanındaki genel kabul görmüş teorilerini ve evrensel ilkelerini bir bir açıkladılar. Diğer ülkelerden uygulamaya dair örnekler verdiler. Örnekler daha sonra somutlaşarak Türkiye uygulamalarına indirgenince, hak ve özgürlüklerin genişletilmesinden ve bu alanda özgürlükçü reformlardan yana olan, Türkiye'den konuşmacı olarak katılan özgürlükçü demokrat bazı yargıçlar ve öğretim üyelerinden bir kaç, yüzeysel de olsa, o dönem koşullarının elverdiği ölçüde Türkiye'deki ayrımcılıktan söz ettiler. Özellikle isim de verilerek Kürtlerin sübjektif oldukları olay ve davalarda, spesifik bazı yöntemlerle yapılan ayrımcı uygulamaların zülfüne dokundular.

Bunun üzerine, resmi ideolojinin yıllardır devam eden indoktrine edici politikasıyla Türkiye toplumunun bilinç altına, enjekte edilen ve benimsettirilen Kürt ayrımcılığını inkar etmek ya da meşru göstermek için başta Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer olmak üzere, diğer birçok konservatif ulusalcı hukukçu, hemen yerlerinden şöylece hop diye fırladılar. Bunların iddialarına göre Türkiye'de yargıda hiçbir zaman Kürtlere ayrımcılık yapılmamıştı, yapılmıyordu. Bu yönde söylenenlerin tümü gerçek dışı ve siyasi propaganda amaçlıydı. Bazı münferit olaylarda bir takım uygulamalar ayrımcı gibi görüle de bunlar istisnaydı. Türkiye'nin genel yargı politikasında hiçbir zaman Kürtlere yönelik bir ayrımcılık yoktu. Münferit olan bir kaç istisnai olaydaki ayrımcılık ise sadece Türkiye'ye özgü bir durum değildi. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'ni de örnek göstermek suretiyle - Diğer başka ülkelerde de benzer ayrımcılıklar her zaman olmuştu, vardı.

Bu çok vatan ve ulussever hukukçular, sanki sui emsal emsal olabilmış gibi, bir de bazı ülkelerde bizzat kendi yaşadıkları(1) ayrımcılık sayılabilen somut bir takım örnekler de vererek karşı görüş sundular.

Daha sonra söz alan, Amerika Birleşik Devletlerinden gelen ve ülkesinde yüksek yargıç olan bir bayan konuşmacı, konuşmasında özetle, ülkesinde Hukuk Fakültelerinde hocaların çoğunun ilk derslerde öğrencilere Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesinin (Supreme Court of the United States) bir kararını dağıtıp okumalarını istediklerini, söyledi.

Öğrenciler kararı okuduktan sonra, hocaların öğrencilere dönüp; 'Biraz önce okuduğunuz bu kardan bir utanç duyduunuz mu? Şayet aranızda bu karardan utanç duymayanınız varsa lütfen o kişi hukuk eğitimi bırakıp kendisine başka bir meslek seçsin!' diye öneride bulunduklarını belirtti.

Konuşmacı, Amerikan Yüksek Mahkemenin utanılması gereken bu kararının ve dava konusu olayın ne olduğunu - kendi sözcük ve cümleleriyle - özetle şöyle açıkladı:

Bilindiği üzere 04 Temmuz 1776 yılında ilan edilen Amerika Bağımsızlık Bildirgesi ile Amerika Birleşik Devletleri Anayasası, bütün insanların eşit yaratıldıklarını, yüce yaratıcının insanlara insan olmadan kaynaklı vazgeçilmez temel bazı haklar verdiğini, bu haklar arasında yaşama, özgürlük ve refahın aranması hakkının ise en başta gelen temel haklar olduğunu açıklamaktadır.

Amerikan Bağımsızlık Bildirgesinin ilanından sonraki yıllarda, 1820'de Kongrede köleliği savunanlar ile köleliğe karşı olan delegelerin kendi aralarında kararlaştırdıkları ve 'Missouri-Compromise' diye nitelendirilen bir mutabakatla Louisiana'nın kuzeyi olan 36. ve 30. enlemleri arasındaki bölgede kalan Kuzey Amerika da köleliğin kaldırılmış olduğu kabul ve deklere edildi. Köleliğin kaldırılmış olduğu kabul ve deklere edilen bu bölgenin sınırları içinde kalan Illinois eyaletinde yaşayan Dr. Emerson isimli beyaz bir şahsın siyahi kölesi olan 'Dred Scott' isimli bir köle, efendisi tarafından azat edilmediği ve kendine ait iş yeri kurmasına izin verilmediği için, 1846 yılında yerel bir mahkemeye başvurdu. Başvurusunda Amerikan Birleşik Devletleri Anayasası, Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi ve Missouri-Compromise Deklerasyonu uyarınca, artık özgür ve eşit bir yurttaş olduğuna ve kendi bağımsız işini kurabileceğine mahkeme tarafından karar verilmesi isteminde bulundu.

Mahkeme, Scott'ın başvurusunu ele aldı. Ancak yargılama sonunda talebini red etti. Eyaletteki hukuksal başvuru yolları

tüketildikten sonra Scott, davayı dokuz üyeli Yüksek Yargıçlar Kurulundan oluşan Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesinin (Supreme Court of the United States) önüne taşıdı. Dava, 1857 yılında yediye karşı iki şeklinde oy çokluğu ile Scott aleyhine sonuçlandı.

Hukuk literatüründe bu karar, "Supreme Court of the United States, Dred Scott v. Sanford, 60 US 393 (1857)" sayılı kararı olarak bilinir.

Yüksek Mahkeme, oy çokluğu ile almış olduğu bu kararla yapmış olduğu Amerika Birleşik Devletleri Anayasası yorumunda; kölelerin, köle ebeveynlerden doğanların ve hatta daha önce köle olup da azat edilen Afrika kökenli siyahi kişilerin Amerika Birleşik Devletleri Anayasasının koruması altında olmadığı gibi bu kişilerin Amerikan Birleşik Devletlerinin vatandaşı dahi sayılmayacağına belirtti. Kararda en utanılması gereken yorum ise yüksek mahkemenin, siyahi kölelerin mülkiyet hakkına konu eşya statüsünde olduklarını söylemesiydi. Mahkeme, eşya olan bir şeyin de sadece gerçek kişilere tanınan temel haklardan yararlanma hakkını talep edemeyeceğini, bu nedenle birer eşya olan bu kişilerin dilekçe haklarının da olmadığını ayrıca belirtti.

Yüksek mahkeme, anılan kararda bir de kongrenin "Missouri-Compromise" denilen deklarasyon gibi deklarasyonlarla köleliği yasaklama yetkisine sahip olmadığını hükme bağladı. Mahkeme Başkanı Roger Taney, köleleştirilen Afrika kökenli insanların 1776 yılında deklere edilen Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi kapsamında da olmadıklarını, olamayacaklarını özellikle ve ayrıca belirtti.

Dred Scott isimli köle bu şekilde davayı kaybetti. Bu karar, kuzey ve güney eyaletlerinin keskin bir şekilde birbirinden ayrışmasının ve bundan dolayı sonraki yıllarda epey bir zaman süren ve nice masum insanın gözyaşlarının akmasına neden olan Amerikan iç savaşının sebeplerinden biri oldu. Güney eyaletleri, ekonomisinin esaslarını ve temelini tamamen kölelik sisteminden almaktaydı.

Kuzey eyaletlerinde ise insan hakları, eşitlik, özgürlük ve demokrasi olanca hızıyla gelişip beraberinde müthiş bir ekonomik kalkınma getirdi. Böylece kuzey eyaletleri, evrensel anti-kölecî hareketler ile dünya ticaret merkezi haline geldi. Tabii ki kongre, sonraki yıllarda, 31 Ocak 1865 tarihli oturumunda kararlaştırdığı ve 06 Aralık 1865 tarihinde de tüm federal devletlerce imzalanarak yürürlüğe giren 13. Anayasa değişikliğiyle, yüksek mahkemenin anılan kararını tümüyle ortadan kaldırdı. Konuşmacı konuşmasına devamla, ülkenize naçizane önerim, hukuk alanında ne tür reformlar yaparsanız yapın ve uygulamada ne tür kararlar alırsanız alın, yaptıklarınızdan ve aldığınız kararlardan yarın çocuklarınızın başı dik şekilde sahiplenmelerini ve hiçbir şekilde utanmamaları gerektiğini düşünerek hareket edin, dedi ve konuşmasını bitirdi. Salona beş on saniye bir sessizlik hakim oldu. Sonra farklı sıralardan cılız birkaç alkış sesi duyuldu.

Sempozyumdaki Amerikalı konuşmacının kendi cümlelerimle özetlediğim bu konuşmasından sonra, az evvel o salonda Türkiye'de yargıda Kürtlere yönelik hiçbir şekilde ayrımcılığın olmadığını söyleyen o ünlü ve namılı hukukçulara baktım. Bunlar burada Kürtlerin her zaman Türkiye'de eşit ve birinci sınıf yurttaşlar olduğunu söylediler. Belki de söylediklerine kendileri de inanmadılar. Ama yine de bu şekilde konuşmak zorunda hissediyorlardı kendilerini. Böyle konuşan bu koca ünlü hukukçular, yargıçlar, savcılar ve avukatlar, acaba İstiklal Mahkemelerinin, Sıkıyönetim Mahkemelerinin, Yassıada Mahkemelerinin ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin hiç mi kararlarını okumamışlar? Hiç mi 17 yaşındaki Erdal Eren'i ve 80 yaşındaki Seyit

Rızay'ı idama götüren kararlardan haberleri yok? Hiç mi Kürt diye bir halkın ve Kürtçe diye bir dilin olmadığı yazılı olan 12 Eylül dönemi sıkıyönetim mahkemelerindeki o yüzlerce iddianamelerden veya sıkıyönetim mahkemesi kararlarından bir tane sini ellerine almadılar? Bu soruları kendi kendime sordum.

Söylendiğine göre Seyit Rıza 1937'de idam edildiğinde, 80 yaşının üzerindeymiş. İlerlemiş yaşı, kanunlara göre idam edilmesine engeldi. Mahkeme kararı ile önce yaşının tespiti edilmesi gerekirdi. Seyit Rıza'nın bu yaş tespiti duruşmasında Muhundulu Seyit Uşen (Hüseyin Doğan) isimli bir tanık olarak dinlenir. Tanık Seyit Rıza'nın yaşının idam cezasının verilmesi için ön görülen sınırdan yani, 75 yaşından küçük olduğunu söyler. Hakim, tanık beyanına karşı bir diyeceğinin olup olmadığını sorar. Seyit Rıza, hakime şu cevabı verir:

"Tanık, benim büyük oğlumdan iki sene küçüktür. Oğlumdan küçük biri yaşımlı belirliyor. Kanunlarınız bunu kabul ediyorsa, benim itirazım olmaz." der.

Böyle bir olay gerçekten olmuşsa ve böyle bir karar verilmişse insan bundan utanmaz mı? Peki, öyleyse bunca gerçek dışı ideolojik ve manipülatif bu beyanlar nasıl vicdanla ve bilimle bağdaştırılır? Bunu gerçekten bilemedim, bilmiyorum da.

Fakat bu ülke ve insanları için kesin olarak yararlı olabilecek bir şey biliyorum, hissediyorum ve onu hukuk fakültesine başladığım ilk günden beri diliyorum.

Hazırlanması düşünülen yeni Anayasada Türkiye ulusunu oluşturan Türk ve Kürt halkının, tüm siyasal, sosyal, kültürel ve dil hakları bakımından, yüce yaratan huzurunda olduğu gibi Anayasada da eşit yurttaşlar olarak kabul edilmesi şarttır.

Türk ve Kürt torunlarının yarın utanç duymadan, birlikte ve gururla sahiplenebilecekleri, işte bu benim de Anayasamdır diyebilecekleri, amasız virgülsüz, özgürlükçü, hiçbir ayrımcılık içermeyen, demokratik, evrensel değerleri, aklı ve bilimi öncü kabul eden yeni bir Anayasa geçmişteki bu tarz utançlarımızın ve acılarımızın tek ilacıdır.

Ben yeni bir Anayasa yapma işiyle uğraşanların bu söylediklerimi gerçekleştirebilme niyet ve güçlerinin olmasını umut ve temenni ediyorum. 2013'ün ülkemiz için böyle bir Anayasa yılı olması dileğiyle tüm meslektaşlarımın yeni yılını kutluyorum.

Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Konferansı Yapıldı

Hukuk devletinin en önemli niteliklerinden biri, bireylerin hak arama özgürlüğüne sahip olmasıdır. Hakları kamu gücü tarafından ihlal edilen bireylerin, ancak; ulaşılabilir, elverişli ve etkili hak arama yollarının mevcut olması durumunda diğer hak ve özgürlüklerinden söz etmek mümkün olacaktır. Bu nedenle Anayasamızın 36. Maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13. Maddesi hak özgürlüğünü güvence altına almıştır.

12 Eylül 2010 tarihinde halkoyuna sunulan ve kabul edilerek yürürlüğe giren Anayasa değişiklikleriyle "Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru" yolu açılmış, 23 Eylül 2012 tarihinde Anayasa Mahkemesi bireysel şikâyetleri kabul etmeye başlamıştır. Düzenleme, insan haklarının korunmasında yeni ve önemli bir dönemi ifade etmektedir.

Buna göre; "Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir."

Türkiye başından beri Avrupa Konseyi üyesi ve 1954'ten beri Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin tarafı olmuştur. Ancak 1987 yılında Sözleşmenin öngördüğü yargısal mekanizma olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine bireysel başvuru hakkını tanımış ve 1990 yılında ise Mahkemenin zorunlu yargı yetkisini tanımıştır.

Bu tarihten sonra, öteden beri ağır bir insan hakları sorunu ile yüz yüze olan Türkiye'den Strasburg'daki Mahkemeye yoğun şikâyetler yapılmaya başlanmıştır. Bu yıllarda, özellikle gözaltında zanlıların sorgulanmasında işkence ve gayri insani muameleler, gözaltında kayıplar ve faili meçhul cinayetler ile yerleşim birimlerinin boşaltılması gibi insan haklarının ağır ihlallerini oluşturan yaygın uygulamalara ilişkin şikâyetler İnsan Hakları Mahkemesine yapılmıştır. Uzun bir süre aleyhine en çok başvuru yapılan ve en çok hakkında ihlal kararı verilen ülke Türkiye olmuştur. Halen de zaman zaman Rusya Federasyonu ile yer değiştirse de, 2011 yılı sonu itibarıyla aleyhine 20 bin başvuru bulunan ve en çok aleyhine ihlal kararı verilen Sözleşmeye taraf ülke Türkiye olmuştur.

Özellikle Rusya ve Türkiye ile kimi doğu Avrupa ülkelerinden yapılan yoğun başvurular üzerine, Mahkeme ağır bir iş yükü altında kalmıştır. Avrupa Konseyi son birkaç yıldır Mahkemenin yapısı ve işleyişi için yoğun bir reform arayışı içine girerken, aynı zamanda Sözleşmeye taraf ülkelere, iç hukuklarında yeni ve etkili başvuru yollarını ihdas etmeyi tavsiye etmektedir.

Bu arada aralarında Avrupa Konseyi üyesi ülkelerin de bulunduğu birçok ülke; anayasa mahkemesine bireysel şikâyet başvuru yolunu açmış ve başarılı sonuçlar almıştır. Bu deneyimi yaşayan başta Almanya, İspanya ve Avusturya gibi ülkelerden İnsan Hakları Mahke

mesine yapılan başvurular azalmış ve Mahkemenin bu ülkeler aleyhine ihlal kararları azalmıştır. Bütün uluslararası yargı mekanizmalarında olduğu gibi İnsan Hakları Mahkemesinin de rolü tamamlayıcı / ikincil niteliktedir. Diğer bir ifadeyle; asıl olan ulusal yargı yerlerinin etkili olması ve insan hakları ihlallerinin gerçekleştiği ülkede korunması ve önlemesidir. İnsan Hakları Sözleşmesi ve İnsan Hakları Mahkemesinin temel amacı; taraf ülkelerde ortak bir demokrasi ve insan hakları standardı oluşturmaktır. Ancak bu şekilde hakları ihlal edilen bireyler, hızla ve etkili şekilde derfilerine çare bulabilir ve insan hakları sağlanmış olur. Şüphesiz bu nedenle, bireylerin hak arama özgürlüğünün

aracıları/garantörleri olan bir avukatların da temel önceliği, iç hukuk yollarını etkili şekilde kullanmak ve burada sonuç almaya çalışmak olmalıdır. İşte anayasa mahkemesine bireysel başvuru yolunun açılmasıyla, insan haklarının korunması ve ihlallerin önlenmesinde tarihi bir fırsat ortaya çıkmıştır. Esasen anayasa mahkemelerinin temel işlevi, bireylerin temel hak ve özgürlüklerin korunmasıdır. Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerde "yüksek mahkeme" olarak bilinen bu mahkemeler, insan haklarının korunması ve gelişiminde tarihi bir rol oynamışlardır. Şüphesiz Türkiye'de de Anayasa Mahkemesinin yasama meclisinin ve idarenin anayasaya ve hukuka

aykırı birçok işlemini iptal ederek, hukuk devleti ilkelerinin korunmasında ciddi bir katkısı olmuştur. Ancak Anayasa Mahkemesinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin insan haklarına aykırı bulduğu ve Türkiye toplumunu da rahatsız eden çok sayıda kararı da olmuştur. Bazı yasal düzenlemelerin kimi hükümlerinin eşitlik ilkesine aykırılığı sorunundan, parti kapatmalara ve kamuoyunda "367 kararı" olarak bilinen TBMM'nin kimi tasarruflarına kadar uzanan çok sayıda kararı, tartışmalara konu olmuş ve uzun bir süre kamuoyu gündemini meşgul etmiştir.

Yüksek Mahkeme, şimdi doğrudan bireylerin şikâyetlerini inceleyerek, insan haklarını koruma ve geliştirmede tarihi bir sınav ve fırsatla karşı karşıyadır. İnsan haklarını gerçekleştirmeyi amaç edinmek şartıyla bir ulusal mahkemenin, uluslararası bir mahkemeden çok daha verimli ve insan hak ve hukukunu geliştirici kararlar üreteceğine inanıyorum. Ülkenin tarihi, sosyal, hukuki ve kültürel yapısını çok daha iyi bilen Türkiyeli yargıçların, Strasburg Mahkemesinden daha kolay ve sağlıklı kararlar çıkaracağından kuşku bulunmamaktadır. Yeter ki esas amaç, devlete karşı

bireyi korumak ve insan haklarını gerçekleştirmek olsun.

Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yoluyla, bir nevi Strasburg'daki İnsan Hakları Mahkemesi, Çankaya'daki Anayasa Mahkemesine taşınmış, her iki Mahkemeye başvuru koşulları ve usulü büyük ölçüde paralellik arz etmektedir.

İşte bu gün yeni açılan bireysel başvuru yolunun kabul edilebilirlik koşullarını, başvuru konusu yapılabilecek hakları ve bu yolun genel esaslarını konun uzmanlarından ve bizzat başvurulan karara bağlayacak Mahkemenin değerli üyelerinden dinleyeceğiz.

Anayasa Mahkemesinin değerli yargıçlarının, insan haklarının en çok şikâyet konusu yapıldığı bir bölgedeki uygulamacılarla; yargıç, savcı ve avukatlarla birlikte, diğer bir anlatımla sahada konuyu konuşması -tartışması son derece anlamlıdır.

Şüphesiz, üyeleri yıllardır insan hakları ve hukuk mücadelesi veren Diyarbakir Barosunun davetine en yüksek düzeyde ve üç değerli yargıçla bu toplantıya katılmanın gerçekleşmesi bizim açımızdan çok anlamlı ve değerlidir. Diyerek konuşmasını tamamladı

Konferansta ilk sözü alan Anayasa Mahkemesi Üyesi **Celal Mümtaz AKINCI** "**Anayasa Mahkemesine**

Bireysel Başvurunun Genel Esasları" konulu sunumunda kısaca şunları söyledi; Türkiye AİHM'in yargı yetkisini kabul etmesinden bu yana Rusya'dan sonra aleyhine en çok başvuru yapılan ikinci ve aleyhine en fazla ihlal kararı verilen ülkedir.

Geçtiğimiz yıllara baktığımızda 2010 yılında verilen ihlal kararlarının %20'sinin Türkiye aleyhine verilmiştir.

Bekleyen çoğu dosya ise yargının işleyişiyle ilgilidir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini (AİHS) neredeyse hiç ihlal etmeyen ülkelere bakıldığında sözleşmeyi ve Mahkeme kararlarını iç hukuklarında esas aldıklarını görüyoruz.

Akinci; , Anayasa Mahkemesi'ne (AYM), Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlükler, AİHS ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamında herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla başvurulabilir.

AYM'ye bireysel başvuru olağan ve olağanüstü kanun yollarından daha farklıdır. Bireysel başvuru olağanüstü, kendine özgü ve tali bir başvuru yoludur. AYM'nin 23 Eylül 2012 tarihinden sonra kesinleşen, yani 24.12.2012 tarihi ve sonrasında kesinleşen ihlaller başvuru konusu olabilir.

AYM başvurusuna konu olamayacak işlem ve kararlar ise; yasama işlemleri, düzenleyici idari işlemler, AYM kararları ve Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlerdir. Yine AYM'nin kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapması mümkün değildir. Mahkeme maddi olayların kanıtlanması, delillerin değerlendirilmesi gibi kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz. Mahkeme, kararını Anayasaya göre ve mümkün olduğu sürece AİHS' e uygun şekilde uygulayacaktır. Son olarak; başvuru ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabilir diyerek sözlerini tamamladı.

Daha sonra sözü alan, Anayasa Mahkemesi Üyesi **Prof. Dr. Engin YILDIRIM** "Bireysel Başvuru Konusu Haklar" konusunda kısaca;

Bireysel başvuru konusu haklar, anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlükler AİHS ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamında haklardır.

Ancak Türkiye'nin onaylamadığı 4.7 ve 12 nolu protokoller kapsamında güvence altına alınan

haklar başvuru kapsamında değerlendirilemez. Bireysel başvuruya konu olacak hakların, temel hak ve özgürlükler olmasına rağmen haklar arasındaki çizgi henüz çok net değil, ama sosyal haklar da yorum yolu ile başvuru kapsamında ileride uygulamada mümkün olabilir.

Uygulamada AİHM kararları ile birlikte Brezilya Yüksek Mahkemesi, Venezüella Yüksek Mahkemesi ve bazı diğer Yüksek Mahkemelerin karar ve uygulamaları da dikkatle incelenmesi gerekiyor, dedi.

Yıldırım, ihlalin konusunu oluşturan hakkın hem Anayasa' da hem de AİHS' de güvence altına alınmış olması halinde başvuruya konu olabilir. Yine başvuru konusu hak hem anayasada hem de AİHS' de var ise Mahkeme her ikisini bağdaştırarak bir yorum yapması gerekiyor.

Eğer söz konusu haklar birbiri ile bağdaşmıyorsa Mahkeme Anayasaya göre hareket edecektir.

Yani ölçü, norm Anayasa hükmü olacaktır, diyerek sözlerini tamamladı.

Son olarak sözü alan, Anayasa Mahkemesi Başkan Vekil. **Dr. Alparslan ALTAN** "Bireysel Başvuruda Kabul Edilebilirlik Kriterleri" konusunda kısaca; AİHM'de Türkiye aleyhine verilen ihlal kararları etkili bir iç hukuk yolunun oluşturulmasına vesile oldu.

Bireysel başvurunun etkili bir hukuk yolu olarak kullanılabilmesi için AYM tarafından titiz bir çalışma yürütülüyor ve konu ciddi bir şekilde ele alınıyor. Başvuruda bulunanın mağdurluk statüsü taşıması gerekiyor. Başvuruda bulunabilmek için öncelikle olağan kanun yollarının tamamının tüketilmiş olması gerekiyor. Ayrıca ihlal için öngörülmüş olan başka hukuki yollar var ise bunların da tüketilmiş olması gerekiyor.

Başvuru 30 gün içerisinde yapıp, harcının da ödenmesi gerekiyor.

Önemsiz başvurular için kabul edilemezlik kararı verilecektir. Mahkeme kanun yolu incelemesi yapamayacak ve Anayasa ile AİHS'in çelişmesi halinde Anayasa hükmü uygulanacaktır. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yaklaşık 1400 başvuru yapıldı. Bunların birçoğu başvuru tarihi itibarı ile mahkemenin yetkisinde olmadığını belirterek sözlerini tamamladı.

Daha sonra konuşmacılara, Başkan **Av. Tahir ELÇİ** teşekkür mahiyetinde plakelerini verdi. Güçlü katılım ile gerçekleşen konferansın verimli olduğuna inanıyoruz. Konferansı dinlemeye fırsat bulamayanlar için izlenimlerimizi paylaşmak istedik.

Diyarbakir Barosu'nun da üyesi olduğu Uluslararası Avukatlar Birliği'nin (UIA) Ulusal Komitesi tarafından 08.12.2012 tarihinde İstanbul'da yaptığı olağanüstü toplantıya baromuzu temsilen Başkan Yardımcımız Av. Nahit Eren katılmıştır.

Yapılan Olağanüstü Ulusal Komite Toplantısına Ekim 2012 tarihinde başkanlığa seçilmiş olan **Prof. Dr. Berrin Ergün** başkanlık etmiştir. Yapılan toplantıda öncelikle Türkiye Ulusal Komitesinin yeni İç Tüzüğü hazırlanmış ve hazırlanan tüzük oybirliğiyle kabul edilmiştir. İçtüzüğün kabulünden sonra 2013 yılı Eylül ayında UIA'nın Türkiye'de yapmayı düşündüğü 'yabancı yatırımlar' konulu seminerin or ganizasyon ko-mitesi belirlenmiştir. Ayrıca Türkiye'de faaliyet yürüten avukatların UIA üyesi olmaların önemi ve yaraları için barolar nezdinde yapılacak çalışmalara ilişkin yöntem belirlenmesi yönünde tartışmalar yürütülmüştür.

Baromuzu temsilen toplantıda bulunan **Av. Nahit Eren** Türkiye Komitesinin faaliyet alanına ilişkin eleştirilerini yöneltmiştir. Ulusal Komite-nin Türkiye'de avukatların yaşamış olduğu sorunlar karşısındaki duyarsızlığı eleştiri konusu edilmiştir. Özellikle tutuklu avukatlar sorunu gündeme getirilmiş ve Türkiye Komitesinin davalar karşısındaki duyarsızlığı eleştirilmiştir. Komitenin mevcut ilgi alanın bölge barolarının ilgi-sini çekemeyeceğini , bölge barolarının ilgisinin ülkede yaşanan hu-kuksuzluklara karşı ve özellikle avukatların yaşadığı sorunlar nokta-sında alınacak aktif tutumla çekilebileceği belirtilmiştir.

Av. Feride LAÇIN

Diyarbakır Barosunun sivri dilli müdafiisi, genç meslektaşların Feride Ablası Feride LAÇIN ile bir araya geldik.

Kendinizi birkaç cümle ile tanıtır mısınız?

Diyarbakır'ın Lice ilçesi Molla mahallesindenim. Tabii ben Lise caddesinde büyüdüm (gülüm-süyor). Rahmetli babam Vahap LAÇIN ve çevresinin üzerimde çok emeği vardır. Babam 1950 li yılların kaçakçısı, sonrasında ise tanınmış bir işadımıydı. Diyarbakır'ın ilk seyahat acen-tesini babam kuruyor sanırım bundan dolayı kaçakçılık da-valarına bir ilğim oldu. Aslında ben kaçakçılık faaliyetini de bir meslek olarak görüyorum. Ailem o zaman 11 yıl cezaevin-deydi sivrisinekler ile bile konuş-mamız yasaktı. Annem Havva ev hanımıydı. Annem ve babam 2012 yılı içerisinde 20 gün arayla vefat ettiler. Neyse işte; Diyarbakır'da doğdum, Diyarbakır'da büyüdüm; Mar-dinkapı mezarlığına da defne-dileceğim...

Mesleğe ne zaman başladınız? Bize aklınızda kalan enstanta-neleri aktarabilir misiniz?

Hayatımın en iyi öğretmeni olan Av. Kemal BİNGÖLLÜ' nün yanında Av. Halit ADVAN ile birlikte aynı masada 1988 yılın-da staj yaptık. Eğil iş hanındaki büromuzun tarihi 1959 yıllarına dayanmaktadır. Kurucusu Ruhi NEDİMOĞLU'ydu, kapısı her daim açıktı ve benimde bundan dolayı büromun halen kapısı açıktır. Üç katlı binada avukat odaları vardı ve kollektif çalışıyorduk. Bazen bir kitap büro büro dolaşırdı. Çaylarımız, kahvelerimiz de iş hanının zemi-nindeki çay ocağından gelirdi. Mesleki dayanışma ve ilişkiler sanıyorum bu güne göre daha iyiydi, büyük bir aile gibiydik.

Maddi anlamda bütün bölge Diyarbakır'a bağlıydı. Haliyle avukat sayısı da az olduğu için kazanç yüksekti. O dönem mesleki formasyon daha yük-sekti. Avukatlık mesleğine 1989 yılında aynı ofiste başladım. Bu anlamda Diyarbakır barosunun ilk serbest kadın avukatlarından biri olduğumu belirtmek isterim.

Bir kadın olarak meslek ifa ederken zorlandınız mı? Bildiği-miz kadarı ile uzun bir gözaltı ve cezaevi deneyiminiz de var. Kısaca bizlerle paylaşabilir mi-siniz?

Ankara Üniversitesi hukuk fakül-tesi (öğrencilik yıllarımda Ankara Araştırma Laboratuvarı (DAL) olarak anılan yerde) gö-zaltında alındım. İzmir Buca ve Metris cezaevlerinde toplam 3 yıl tutuklu kaldım. Sıkıyönetim mahkemelerinin sa-nığıydım. Kadın avukat olmam nedeni ile aynı fikirlere sahip olduğum erkek avukat arkadaşlarımdan destek göreceğimi zannediyorum. Ama rekabetçi piyasa

kadın-erkek ayırımı yapmadı. Engellemeler de olmadı değil, ama ben çok iyi bildiğiniz sivri dillimle karşı atağa geçince beyler geri çekildi

90 lı yıllar ile ilgili pek çok yazılı doküman-eser mevcut. Bu yıl-ları bir avukat olarak yaşadınız. Zihninizde kalan nüansları biz-lere aktarabilir misiniz?

Avukatlık mesleğindeki en zor yıllar 1990-2000 yıllarıydı. Kürtler-deki avukat olma arzusunun temelinde ötekileştirilmişlik güdüsü yatmaktadır. O tarihler-de tabii ağır cezalar saray kapı-daydı, İcra daireleri şimdiki prestij otelin yerindeydi, hukuk-larda devlet hastanesinin or-daydı, Gün içinde oradan oraya koşuşturmaca olurdu. Şimdi ki TMK madde 10 ile yetkili veya özel yetkili mahkemelerin o zaman yerini alan Devlet Gü-venlik Mahkemelerindeki (DGM) davaları takip ederdim. Mesela KCK davaları nasıl var-dıysa o zaman da toplu Newroz dosyaları vardı. Haliyle hep askerin-polisin

içinde olurduk. Bu nedenle giyimimize makyajımıza aşırı dikkat ederdik.

Çok geniş kazaklar, upuzun etekler falan... bu nedenle hala da makyaj yapmasını bilmem ve yine bu nedenle genç kadın meslektaşlara giyimleri konusunda çıkışırım. Yalnız bakın, o vakitler sanki hukukçular arasında daha samimi bir ilişki mevcuttu.

Hatta hiç unutmam, avukat arkadaşlarımızın toplu olarak gözaltına alındıkları o ünlü davada meslektaşların sorguda serbest kaldığı haberini bize hakim bey, baro odasına geleerek müjdelemiş ve hepimiz sevinçle karşılamıştık. Şimdi ise ne tahliye var ne de hakim yüzü görebiliyorsunuz.

Peki, Feride Hanım bizimle paylaşabileceğiniz ilginç bir anınız var mı?

Aslında iki tane var; Diyarbakır 3 Nolu DGM’de avukatların sanık olduğu davada üzerlerinde iftira niteliğinde pusula bulunduğu iddiası söz konusuydu. Tanık olarak beyanda bulunurken pusulanın olmadığını ama varsa bana ait olduğunu beyan ederek, **kızımın başı hekki için yemin etmiştim, mahkeme gülmekten kopmuştu.**(gülüyoruz) Zor yıllar geçirdik, çünkü siyasal süreç çok zorluydu. Faili meçhullerin yoğun olduğu o yıllarda akşam eve dönüp dönemeyeceğimizi bilmiyorduk. Hatta itirafçı bir sanık beni öldürmek için 21 SV... Plakalı laci vert Renault tx arabasıyla bir süre takip de etmişti. Bunu da bana sağ olsun bir avukat dostum haber vermişti de tedbir alabilmişim.

Aktif olarak görev aldığınız bir sivil toplum kuruluşu var mıdır?

İnsan Hakları Demeği (İHD) Diyarbakır şubesinin 1989 dan beri üyesiyim. Türkiye Barış Meclisi üyesiyim. Diyarbakır Barosu saymanlığı ve kadın komisyonu başkanlığı yaptım. İlk kadın yönetim kurulu üyesiydim. Bakın şimdi hatırladım, 8 Martta bir konuşmada kadın arkadaşlarımı kızdıracak şekilde kadın sorunu yoktur, Sorunlu kadın vardır demiştim. Devamla, kadınların ancak ve ancak mücadele ederek bir yere varabileceklerini, bizdeki sorunlu kadınlara ise haklarını, altın tepside sunulmasını beklediklerini söylemişim. Kadın başkanlığını yaptığım zaman hukuki yardım konusunda projeler yaptık. Bölge baroları temsilcilerimizle birlikte 1999 yılında Berlin’de mülteciler hukuku alanında Hienrich Böll. Vakfı ile birlikte mülteci hukuku alanında çalışmalarda bulundum. İngiltere’de 2000 yılında British Council ile birlikte insan hakları konusunda eğitimcilerin eğitimi seminerine katıldım. Türkiye’deki avukatlara yönelik DGM konusunda eğitimcilerin eğitimini yapip seminer verdim.

Halen de Özel yetkili mahkemelerde **babamın evindeymişim gibi rahat çalışırım.**

Son olarak biz sormadan neler söylemek isterisiniz?

Şimdiki baro yönetim kurulunu yürekten destekliyorum. Doğru ve güzel şeyler yapacaklarına inanıyorum. Diyarbakır Barosunun her zaman dünya kamuoyunda itibarı olmuştur. Yönetim kuruluna düşen en önemli görev, Kürt sorununu doğru bir biçimde ele alıp dünyayı duyarlı kılabilmeğidir. Dünyadaki diğer barolara ve gelen heyetlere bölgemizde yaşanan hak ihlallerini, Kürt sorununun çözümüne ilişkin talepleri doğru bir biçimde aktarabilmektir. Avukat arkadaşlara gelince; doğru, dık ve onurlu olmalı hiçbir şekilde müvekkile, mahkeme heyetine, kolluk görevlilerine karşı duruşlarından taviz vermemelidir. Bizden sonraki neslin mesleki formasyonlarını sürekli geliştirerek, doğru bir şekilde avukatlık yapmasını istiyorum. Hayatın diğer alanlarında ise mütevazı olmaları en önemli gerekliliktir. Unutmadan: beyler davranışlarına ve kadınlar da kıyafetlerine dikkat edecek. Kahkahalar ile röportajımız son buluyor.

Av. Cihan AYDIN

“Kurtar beni anam, anayasam, anayasa mahkemem! Usulden ve esastan kurtar beni”

23 Nisan 1920’den günümüze dek TBMM üyesi toplam 42 kişinin dokunulmazlıkları kaldırılmış, dokunulmazlığın kaldırılmasına neden olan suçlardan 22’si siyasi suçlar, geri kalan 20’si ise adli suçlar olarak tasnif etmek mümkündür.

CHP’li İhsan Eryavuz, 26.01.1928 tarihinde “görevi suistimal, fesat karıştırma suretiyle irtikaba teşebbüs” suçlamasıyla dokunulmazlığı kaldırılan ilk milletvekili olmuştur. Sonucusuysa Van Milletvekili Mustafa BAYRAM olmuştur.

Ancak dokunulmazlıkların kaldırılması ile ilgili Türkiye siyasi tarihinde iz bırakan mesele, hiç kuşkusuz 6 DEP’li milletvekilinin dokunulmazlıklarının kaldırılması ile sonuçlanan süreçtir.

2-3 Mart 1994 tarihinde DEP Genel Başkanı ve Diyarbakır Milletvekili Hatip Dicle, Şırnak Milletvekili Orhan Doğan, Muş Milletvekili Sırrı Sakık, Diyarbakır Milletvekili Leyla Zana, Mardin Milletvekili Ahmet Türk ve Şırnak Bağımsız Milletvekili Mahmut Alınak’ın dokunulmazlıkları, TBMM Genel Kurulu’nda kaldırıldı.

TBMM’de yapılan görüşmeler sırasında Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden kurulu Karma Komisyonun Adına **Coşkun KIRCA bakalım ne demiş;**

Şimdi, devletin dili olmazmış!.. Amerika’da devletin dili yok mu? İngiltere’de devletin dili yok mu?.. Fransız Anayasasını açın bakın, yazıyor aynen bizim ki gibi, “Fransa’nın dili Fransızcadır” diyor. Almanya’nın dili yok mu; kanunlar orada başka dillerde falan da mı yazılıyor? Nerede gördünüz siz bunu?.. İrkçılığı yapan, bu iddiadır. Türkiye’de her Türk vatandaşı, vatandaş olmak dolayısıyla Türk’tür ve bunların arasında ırk farkı, anadil farkı, etnik fark, din farkı, mezhep farkı gözetilmez, hepsi Türk’tür, öyledir; kendiniz kabul ediyorsanız, öyledir; kendi vicdanınızda bunu hissedebiliyorsanız öyledir; ama, kendiniz saptırmışsanız, o zaman size ancak susmak ve susanlara karşı Türk Devletinin gösterdiği sabırdan istifade etmek düşer, daha fazlası değil. (DYP, ANAP, MHP, DSP ve bağımsızlar sıralarından alkışlar)

Şimdi, ayrıca şunu da söylemek isterim: Bir dilin, medeniyet dili olması lazımdır; Türkçe, bir medeniyet dilidir. (DYP sıralarından “Bravo Hoca” sesleri, alkışlar) Diğer kültürlerle, diğer dillerle karşılıklı ilişkiye girmekten onun için korkmaz ve çekinmez; ama, herkes ayrı bir dil konuşacaksa, bu milletin birliği, beraberliği nerede kalacaktır?

Ve söz savunmada. Hatip Dicle dokunulmazlıkların kaldırılması konusunda kısa bir konuşma yapıyor. **Hatip Bey’i dinliyoruz;**

Değerli milletvekilleri, ben inşaat mühendisiyim ve bizler baraj projelerini yaparken şunu düşünürüz: Eğer deşarj kanalları - toplumsal gelişmelerde böyledir- demokratik kanalları açmazsanız, suyun fazla gelen debisi, o barajı yıkar; Onun için statükoculuk tarih boyunca mahkûm edilmiştir.

Toplumsal demokratik kanalları açmak gerekir; bunu, tarihî bir sorumluluk olduğu için söylemek istiyorum; bu bir.

İkincisi; bir mücadelede, bir siyasal sorunun çözümünde, şiddet alanıyla, barışçıl alan birbirlerine alternatif iki alandır. Bileşik kaplar esasına göre, birini bastırırsanız, diğeri yükselir.

Bu, tarihî gerçeklerle sabittir. Yani siz, barışçıl alanı, demokratik alanı, kapamaya, tıkamaya giderseniz, şiddet alanını beslersiniz.

Bu, toplumsal bir yasadır ve yönetenlerin daima tarihî sorumluluğu şu anlamda vardır: Güney Afrika’da ve dünyanın her yerinde de sorunlar vardır. Nelson Mandela’ der ki: ‘Mücadelenin biçimini belirleyen daima güçlü taraftır. O güçlü taraf da daima devlettir.

* Şimdi iddia edebilir miyiz ki, burada en güçlü taraf

devlet değildir? Devlettir, mücadelenin biçimini o belirler. Demokratik kanalları açarsa, bu sorunun tartışılması demokratik kanallardan yürür, ama demokratik kanalları tıkadıktan sonra da, maalesef şiddet alanını besler. Şimdi, bugün, idamla yargılanmak konusunda bizleri DGM’lere gönderiyorsunuz. Ben çok açık söyleyeyim, biz, Devlet Güvenlik Mahkemelerini, hukuk kurumları olarak değerlendirmiyoruz, siyasî kurumlardır. Dolayısıyla biz, oralarda savunma yapıp yapmayacağımızı da yine tartışacağız aramızda; onu da çok rahatlıkla söyleyeyim. (TBMM 19. Dönem 78. Birleşim 03.02.1994)

Genel Kurulda yapılan görüşmelerden sonra 6 DEP'li milletvekilinin dokunulmazlıkları kaldırıldı. Daha görüşmeler devam ederken Meclisin polis tarafından ablukaya alınması, dokunulmazlığın kaldırılması kararları daha Resmi Gazetede yayımlanmadan, daha da önemlisi bu kararlara karşı Anayasa Mahkemesine itirazlar sunulmadan milletvekillerinin meclis kapısından gözaltına alınmaları demokratik kamuoyunun tepkisine neden olmuştu. Sözü hemen **Ercan Karakaş'a verelim**;

Ara verildiği zaman, ben de aracımın bir kapıdan, dışarıya çıktım, sonra diğer kapıdan girdim. Gerçekten manzara hoş değildi.

Onlarca sivil güvenlik görevlisi, araçlarıyla ve bir kısmı araçlarından inmiş olarak, gelenleri gidenleri sıkıca kontrol etmekteydiler. Lojmanlarda da aynı durumun olduğunu, lojmanlara giden arkadaşlarımız söylediler. Gerçekten, meclis âdeta abluka altına alınmış biçimdeydi. Bu çok abartılı bir tutumdur, bu yanlış bir tutumdur. Bunu buradan açıkça ifade etmek istiyorum.

(...)Dolayısıyla, gerçekten burada dokunulmazlıkla ilgili Meclis görüşmeleri henüz sürerken ve karar altına alınmış Başbakanlığa yazılmamışken, Resmi Gazetede yayınlanmamışken, bu abartılı tedbirler, bu abluka görünümlü ve milletvekilliği görevi devam eden insanların boyunlarından tutularak arabalara itilmeleri manzarası, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım, hoş bir manzara değildir. (TBMM 19. Dönem 78. Birleşim 03.02.1994)

Bu hukuk dışı durumu açıklamak için dönemin İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe bir kez daha kürsüye çıkıyor ve şu konuşmayı yapıyor**;

İÇİŞLERİ BAKANI NAHİT MENTEŞE
(Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; huzurunuzu yeniden işgal ettiğim için, bervech-i peşin özür dilemek isterim. Tabiatıyla, çok hassasiyet gösterdi arkadaşlarımız; arkadaşlarımızın yasama ve milletvekili üzerinde hassasiyet göstermesi, tabii bir haldir. Ancak, aynı zamanda, yasamanın içinden çıkan, yasamanın desteğiyle icrai hükümet eden, yürütme görevini ifa eden Hükümeti de, aynı şekilde korumak mecburiyetindeyiz.

Anayasamıza göre, yasama var, yürütme var ve yargı var.

Şimdi okuyacağım ve takdirlerinize arz edeceğim bu suretle:

Tarih :2.3.1994

Emniyet Genel Müdürlüğüne

Aşağıda adı ve soyadı yazılı milletvekillerinin, işledikleri suçlardan dolayı, gerek Cumhuriyet Başsavcılığımızca, gerek diğer

devlet güvenlik mahkemesi cumhuriyet başsavcılıklarınca, dokunulmazlıklarının kaldırılması istemiyle düzenlenen fezlekeler dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerekli işleme tevessül edildiği ve 2.3.1994 günü toplanacak Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda anılan milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması hususunda oylama yapılacağı öğrenilmiştir. Adı geçen milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması halinde, yurt dışına çıkmalarının önlenmesi bakımından, tüm yurt dışı çıkış kapılarına bu durumun iletilmesi ve sonuçtan, çok acele, Cumhuriyet Başsavcılığımıza bilgi verilmesi önemle rica olunur.

Nusret Demiral

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısı

1. Hasan Mezarcı
2. Orhan Doğan
3. Hatip Dicle
4. Mahmut Alınak
5. Sırrı Sakık
6. Ahmet Türk
7. Leyla Zana
8. Selim Sadak*

2-3 Mart 1993 tarihinde TBMM'de kaldırılan dokunulmazlıklar ve sonrasında yaşanan trajedilerin kısa özeti bu. Her şey ne kadar da tanıdık. Tarih 2012'nin son demleri;

Hala TBMM'de Coşkun Kırca gibi düşünen milletvekilleri var mı? Azımsanmayacak kadar hemde.. Kürt sorununa duyarlı vekiller var mı? 1993 yılından daha fazla...

Nusret Demiral gibi savcılar? Geçmişe rahmet okutmasına daha çok..

Ehh.. ne duruyorsunuz o zaman, kriz çıkarsanız..!

(*) Milletvekili dokunulmazlığı kaldırılan Çetin Altan'ın, bu karara karşı Anayasa Mahkemesine yaptığı itirazında Mahkemeye böyle seslenmişti.

Av. Müzeyyen NERGİZ
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Başkanı

BM Kadına Karşı Her türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)Ve Pozitif Ayrımcılık

Birleşmiş Milletler "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi" İngilizce isminin kısaltılması olan (The Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Women) CEDAW diye anılır. BM'ye üye ülkelerin %90'ından fazlasının taraf olduğu sözleşmeyi Türkiye 1985 yılında onaylamıştır.

Anayasa'nın 90.maddesi gereğince "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir (...).Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır." Denilmesine rağmen kadına yönelik ayrımcılığın yok edilmesi için en üst hukuki metin olan CEDAW ülkemizde az bilinen ve iç hukukta hemen hemen tamamen göz ardı edilen bir belgedir.

Birleşmiş Milletlerce 1979'da kabul edilen ve 1981 yılında yürürlüğe giren bu sözleşme BM bünyesinde yer alan 8 tane temel insan hakları sözleşmesinden biridir. İngilizce isminde Kadına karşı ayrımcılığın "elimination" yani " yok edilmesinden" söz edilmesine rağmen Türkçeye bu kelime "önlemek" olarak çevrilmiştir. Kullanılması gereken doğru terim " ayrımcılığın yok edilmesidir."

Sözleşmeye göre, "kadınlara karşı ayırım" deyimi kadınların, medeni durumlarına bakılmaksızın ve kadın ile erkek eşitliğine dayalı olarak politik, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni ve diğer sahalardaki insan hakları ve temel özgürlüklerinin tanınmasını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını engelleyen veya ortadan kaldıran veya bunu amaçlayan ve cinsiyete bağlı olarak yapılan herhangi bir ayırım, mahrumiyet veya kısıtlama anlamına gelecektir.(Cedaw 1. madde) Taraf Devletler, kadınlara karşı her türlü ayırımı kınar, tüm uygun yollardan yararlanarak ve gecikmeksizin kadınlara karşı ayırımı ortadan kaldıracı bir politika izlemeyi kabul eder ve bu amaçla birtakım taahhütlerde bulunur.

a.Kadın ile erkek eşitliği ilkesini kendi anayasalarına ve diğer ilgili yasalara henüz girmemişse dahil etmeyi ve yasalar ile ve diğer uygun yollarla bu ilkenin uygulanmasını sağlamayı;

b.Kadınlara karşı her türlü ayırımı yasaklayan ve gerekli yerlerde yaptırımları da içeren yasal ve diğer uygun önlemleri kabul etmeyi;

c.Kadın haklarının erkeklerle eşit temelde himayesini, yetkili ulusal mahkemeler ve diğer kuruluşlarla kadının her tür ayrımcılığa karşı etkin bir şekilde korunmasını sağlamayı;

d.Kadınlara karşı herhangi bir ayrımcı hareket yapılmasından veya uygulanmasından kaçınmayı ve kamu yetkilileri ile kuruluşlarının bu yükümlülüğe uyumlu olarak hareket etmelerini sağlamayı;

e.Herhangi bir kişi veya kuruluşun kadınlara karşı ayırım yapma girişimini önlemek için bütün uygun önlemleri almayı;

f. Kadınlara karşı ayrımcılık oluşturulan mevcut yasa, yönetmelik, adet ve uygulamaları. değiştirmek veya feshetmek için yasal düzenlemeler de dahil gerekli bütün uygun önlemleri almayı;

g.Kadınlara karşı ayrımcılık oluşturan bütün ulusal cezal hükümleri yürürlükten kaldırmayı. (CEDAW madde 2)

CEDAW' a göre taraf devletler; yasal düzlemde, yetkili yargısal ve diğer makamlar eliyle, kadın erkek eşitliğinin sağlanması, ayrımcılığın yasaklanması ve kamu yetkilileri ile kuruluşlarının bu yükümlülüğe uyumlu olarak hareket etmelerini sağlamayı taahhüt ederken; birtandan da diğer şahıs ve özel kuruluşun kadınlara karşı ayrımcılık yapma girişimlerini yok etmeyi de taahhüt etmiştir.

Bu ilkeler ışığında CEDAW' a göre sözleşmeye taraf devletler sınırları içerisinde her türlü ayrımcı davranışın yok edilmesinden sorumludur. Bu prensip çerçevesinde bireylerin uyguladığı aile içi şiddetten tutunda, özel ve kamu kuruluşlarının istihdam politikalarındaki ayrımcı (işçi alırken özel şartlar kısmında " erkek olma" şartı aranması vb) uygulamalara kadar devletin sorumluluğuna girmek mümkündür.

CEDAW çerçevesinde, kadın erkek eşitliği sağlanana ve ayrımcılık tamamen yok edilene kadar devletler geçici bir süre, nötr yani tarafsız bir yerde değil kadından taraf bir noktada durmak zorundadır. Bu husus CEDAW' ın en önemli prensiplerinden biri olan " pozitif ayrımcılık" ile tanımlanmıştır. Buna göre; Taraf Devletler kadının tam gelişmesini ve ilerlemesini sağlamak için, özellikle politik, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlar başta olmak üzere bütün alanlarda, erkeklerle eşit olarak insan hakları ve temel özgürlüklerinden yararlanmalarını ve bu hakları kullanmalarını garanti etmek amacıyla yasal düzenleme dâhil bütün uygun önlemleri alacaklardır.(CEDAW madde 3)

Kadına karşı ayrımcılığın yok edilmesi ve kadın erkek eşitliğinin sağlanmasında "pozitif ayrımcılık" prensibi hayati önemdedir. Zira yıllardır uygulanmakta, kalıplaşmış ve kadına yönelik ayrımcılık sonucunu doğuran sosyo kültürel, ekonomik ve siyasal yapının daha hızlı değiştirilmesi için başka çıkar yol yoktur. Devletler sadece önlem almayı değil her iki cinsten birinin aşağılığı veya üstünlüğü fikrine veya kadın ile erkeğin ka-

CEDAW tavsiye kararlarında; kadınların, eğitim, ekonomi, siyaset ve işgücü piyasasına entegrasyonlarını geliştirmek üzere pozitif eylem, tercihli muamele ya da kota sistemi gibi geçici özel tedbirlerden daha çok yararlanmasını tavsiye etmiştir

İplişmiş rollerine dayalı ön yargıların, geleneksel ve diğer bütün uygulamaların ortadan kaldırılmasını sağlamak amacıyla kadın ve erkeklerin sosyal ve kültürel davranış kalıplarını değiştirmeyi de taahhüt etmiştir. CEDAW 'a taraf devletler pozitif ayrımcılık politikaları geliştirmekle yükümlüdürler.

Bu politikalar sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal alanda kadınların lehine alınacak özel önlemler şeklinde tanımlanabilir. Bunlardan en önemlisi ve tartışılanı siyasette kadın kotasıdır. CEDAW tavsiye kararlarında; kadınların, eğitim, ekonomi, siyaset ve işgücü piyasasına entegrasyonlarını geliştirmek üzere pozitif eylem, tercihli muamele ya da kota sistemi gibi geçici özel tedbirlerden daha çok yararlanmasını tavsiye etmiştir.(CEDAW 7.Oturum 5 no'lu tavsiye kararı) CEDAW'a taraf olan ülkemizde, yaşamın her alanında kadınlar için "pozitif ayrımcılık" ihtiyarı bir prensip değil, bir zorunluluktur. Bu prensibin bir benzeri yeterli düzeyde olmasa da Anayasa'nın 10.maddesinde 2004 ve 2010'da yapılan değişikliklerle yer almıştır. Ancak bu açık hükümlere rağmen ülkemizde "pozitif ayrımcılık" prensibi çerçevesinde yapılan talepler, bir çeşit "imtiyaz talepleri" olarak algılanmaktadır.

Yaşamın çeşitli alanlarında bu kapsamda talep edilen siyaset veya istihdam kotaları "hak eden kazansın, eşitsizliğe yol açar, bunun adı ayrımcılıktır kadınlar niye imtiyaz sağlansın" gibi haksız tepkilerle karşılaşmaktadır. Bu tepkiler taraf olduğumuz CEDAW ve Anayasa'nın 10.Maddesi'nin anlaşılmasından dahası bilinmemesinden kaynaklanmaktadır.

Ruanda ülkesinde başarıyla uygulanan "siyasette kadın kotasını" hatırlatan kadın hakları savunucusu Hülya GÜLBAHAR ile polemik yaşayan, başbakanın "Sen Ruanda mı olmak istiyorsun, buyur Ruanda ol. Ama ben kotayı kadınlara saygısızlık, hakaret olarak görüyorum" sözleri halen hafızalardadır. Yine bir duruşma sırasında pozitif ayrımcılık talep eden kadın avukata hitaben, mahkeme başkanı "estağfurullah biz öyle şey yapmayız" demiştir. Bu ve buna benzer sayısız trajik- komik anekdot "pozitif ayrımcılık" prensibinin devletin en üst seviyelerinde dahi henüz anlaşılmadığını göstermektedir.

Sözleşme çerçevesinde ülkelerin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini izleyen CEDAW komitesi mevcuttur. CEDAW'ın Türkiye tarafından 2002 yılında kabul edilen ek protokolü ile taraf devletlerin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinin CEDAW komitesi tarafından etkin olarak denetiminin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu protokol taraf devletlerin sözleşmedeki yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda sözleşmede belirtilen herhangi bir hakkının ihlal edildiğini düşünen bireylerin veya grupların komiteye başvuru hakkını düzenlemiştir. 23 uzmandan oluşan CEDAW Komitesi yılda 2 kez toplanır.

Taraf devletler 4 yılda bir olmak üzere CEDAW Komitesine kadına yönelik ayrımcılığın yok edilmesi çerçevesinde alınan tedbirler ve yapılan çalışmaları gösteren ülke raporu vermekle yükümlüdür.

Ayrıca sivil toplum örgütlerinin devletin bu raporundan bağımsız bir "gölge rapor" sunma hakları mevcuttur.

CEDAW komitesi sözleşme maddeleri çerçevesinde bugüne kadar taraf devletlere yönelik; Kadına Yönelik Şiddet, cinsel saldırı ve ensest, geçici özel önlemler olarak kota vs. tedbirler, kadın sünneti, kırsal ve kent- sel aile işletmelerinde ücretsiz kadın emeği, engelli kadınların hakları, kadınların ücretsiz ev içi faaliyetlerinin ölçülmesi ve gayri safi milli hâsılada yer alması, yoksulluk, ev yaşamında kadın erkek rolleri, evlilik ve aile içi ilişkilerde eşitlik, tabiiyet, çocuk sayısına ve doğumuna serbestçe karar vermeye ve çok eşlilik gibi konularında çok sayıda tavsiye kararları mevcuttur.

CEDAW komitesinin Türkiye'ye özel tespit ve tavsiye kararlarından bazıları ;

- Kadınlara yönelik ayrımcılık konusunda, yargı mensupları ve hukukçular başta olmak üzere herkes bilinçlenmelidir.
- Namus cinayetleri faillerine daha ağır ceza verilmelidir.
- Kadınlara yönelik sığınma evleri yetersiz, artırılmalıdır.
- Kadın erkek eşitliğinin toplumun her kesiminde daha iyi anlaşılması için etkin çalışma yapılmalıdır.
- Erken ve çok evlilik uygulamaları sona ermelidir.
- Kadınların siyaset ve kamu hayatında daha fazla söz sahibi olmalarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Anadili Türkçe olmayan kızlar, eğitimden yararlanma ve eğitimde başarı sağlama bağlamında çoklu ayrımcılığa maruz kalmaktadır.
- Kadınların sosyal güvenlikli mahrum kalması, kaygı verici bir durumdur.
- Anne ve bebek ölümlerindeki yüksek oranların düşürülmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Türkiye'de , özellikle Avrupa Birliği sürecinde kadınlar lehine yapılan pek çok yasal düzenlemeye karşın , ayrımcılıkla mücadele istenen düzeyde değildir.Kadınlar evde, sokakta, çalışma hayatında ve yaşamın her alanında cinsiyet temelli ayrımcılığa maruz kalmaya devam etmektedir.

Bu duruma bir son vermek CEDAW ve diğer Uluslararası sözleşmelerin hayata geçirilmesi sağlanarak cinsiyet temelli ayrımcılığın sona erdirilmesinin bir ülke politikası haline getirilmesi ile mümkündür. Ancak dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de henüz bu anlayış tam olarak yerleşmemiş ve gellenen aşama CEDAW ile amaçlanan hedeflerden çokça uzaktır.

Av. Eyyüp TEKİN

Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi İle Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun

Kamu oyunda 2/B yasası olarak bilinen 6292 sayılı kanun, adı gibi içeriği açısından da bir çok açıdan netlik kazanmamıştır.

Türkiye'nin bir çok yerinde vatandaşlar orman vasfını yitirmiş arazilerin satılacağından bahisle Kamu Kurumlarını dilekçe yağmuruna tutmuşlardır. İş bu yazımızla uygulamadaki bu karışıklıklara bir nebze de olsa katkı sunması açısından ilgili kanunun dayanağı, amaç ve kapsamının ne olduğu hususu değerlendirilecektir.

2/B diye herkesin diline pelesenk olmuş kavram, 6831 sayılı Orman Yasasının 2. maddesinin B bendidir. Dayanağını Anayasanın 169/4 maddesinden almaktadır. Anayasanın bu maddesinde Orman alanlarında daraltma yapılabilecek istisnalar genel hatlarıyla belirtilmiştir.

6831 sayılı yasanın birinci maddesinde öncelikle orman sayılan yerler ve nitelikleri belirtilmiştir. İkinci maddesinde ise Anayasaya paralel olarak Orman Sınırları dışına çıkartılabilecek yerler belirtilmiştir. 6831 sayılı yasanın 2/B bendine göre; 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba, köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları orman sınırları dışına çıkartılır. Bu çıkarma işlemi Hazine adına yapılır.

Şahıslar adına çıkarma işlemi yapılamaz. 6292 sayılı yasa da orman vasfını yitirerek hazine adına tescil edilmiş bu arazilerin satışına ilişkindir. Nitekim 6292 sayılı yasanın 1. maddesinde de belirtildiği üzere Hazine adına Orman sınırları dışına çıkarılan yerler ile hazineye ait tarım arazilerinin satış usulünün belirlenmesi amaçlanmıştır.

6292 sayılı yasanın 6. maddesinde satış yapılacak taşınmazlara ilişkin başvuru usulüne yer verilmiştir. İlgili madde genel olarak değerlendirildiğinde öncelikle bir hak sahipliğinin varlığı aranmaktadır.

Hak sahipliği de 6. maddenin 1. ve 2. fıkrasıyla kanunun yürürlük tarihine göre ikili bir ayrıma tabi tutulmuştur. Hak sahipliği için güncelleme listelerinde veya kadaströ tutanaklarına ya da kesinleşmiş mahkeme kararlarına göre oluşturulan tapu kütüklerinin beyanlar hanesine göre; bu taşınmazın 31.12.2012 tarihinden önce kullanıcısı ve/veya üzerindeki muhdesatın sahibi olma şartı getirilmiştir. Yani öncelikle bir Orman dışına çıkartılma işleminin gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Buna en belirgin örnek Kullanım Kadastroyuyla tespit edilen taşınmazlardır. Türkiye'de birçok bölgede Orman Vasfını yitirmiş arazi bulunmasına rağmen hak sahipliği açısından henüz tespit yapılamadığından satış işlemleri de gerçekleştirilememiştir. Bir diğer hak sahibi belirleme yöntemi ise Orman Bölge Müdürlükleri Bünyesinde görev yapacak Orman Kadastro Komisyonlarının çalışmalarıdır.

Kanaatimce ilerleyen zamanlarda bu komisyonlara çok iş düşecektir.

Yukarıda belirtmiş olduğumuz şartları taşıyan hak sahipleri;

a)6292 sayılı yasanın yürürlüğünden yani 26.04.2012 tarihinden önce belirlenen hak sahipleri açısından(birinci fıkra için) yürürlük tarihinden itibaren altı ay ,

b)Yürürlük tarihinden sonra belirlenen hak sahipleri açısından(ikinci fıkra için) ise hak sahipliklerinin belirlendiği tarihten itibaren (örneğin kullanım kadastrasının tescil edildiği tarih) sekiz ay içinde, bu taşınmazların bedeli karşılığında kendilerine doğrudan satılmasını isteyebilirler. Bu bedel taşınmazın rayiç bedelinin yüzde yetmişidir. Ayrıca başvurular belirli tarifelere göre ücretlendirilmiştir.

Satış bedeli peşin veya taksitle ödenebilir. Peşin ödenmesi halinde yüzde yirmi, en az yansıının ödenmesi halinde yüzde on oranında indirim uygulanır ve bu bedeller idarece yapılan yazılı tebligat tarihinden itibaren en geç üç ay içinde ödenir. Bu yasada belirtilen idare kavramı 2. maddedeki tanımlar kısmında belirtilmiş olup, illerde defterdarlıklar, ilçelerde malmüdürlükleridir.

Aynı yasanın 13. fıkrasında; hak sahiplerinden idarenin teklifini kabul etmeyenler doğrudan satış hakkından yararlanamazlar, başkaca talepte bulunamazlar, hak ve tazminat talep edemezler ve dava açamazlar hükmüne yer verilmiş olup, bedel konusunda yargı yolu kapatılmıştır.

Ayrıca 2/B kapsamında kalan alanlar hakkında yapılan işlemler sonuçlanıncaya kadar, bu alanların aynına yönelik olarak dava

açılmasına ilişkin hak düşürücü süreler işlemez.

2/B alanları açısından satış usulü, 6292 sayılı yasaya göre belirttiğimiz usuller çerçevesinde uygulanmaktadır. Aslında önemli olan satış usulünden ziyade 2/B alanlarının belirlenmesidir. İlerleyen süreçte bu konuda Orman Kadastro Komisyonları tarafından yapılacak çalışmalar neticesinde bölgemizde ve tüm ülke genelinde 2/B alanları tespit edilecektir. Ancak bu belirlemeler yapılırken orman vasfını yitiren arazilerin doğal ve gerçek anlamda niteliğini kaybettiğinin anlaşılması gerektiği, her isteyen ormanlarda doğal olarak bulunan ağaçları kesmesi, bina yada ek-

lentiler inşa etmesi, erozyona sebep olacak şekilde araziye teraslaması ya da orman bitkilerini kökleyip tarım arazisine çevirmesi veya 6831 sayılı yasanın 17/2 maddesi gereğince işgal ve faydalanmaya sebebiyet vermesi yasa metninde belirtilen bilim ve fen bakımından nitelik kaybı olmayıp, zorla ve ormanın tahribi sonucu niteliğinin kaybettirilmesidir. 2/B alanları belirlenirken toprak erozyonu, ormanların ortadan kalkması, doğanın ve çevrenin bozulup yok olacağı neticeler doğurmamasına dikkat ve özen gösterilmelidir. Bu dikkat ve özen gösterilirken Orman Köylülerinin de sosyal ve ekonomik durumlarının korunması ve gözetilmesi gerekmektedir.

Av. Abdullah ÇAĞER

Elinize sağlık arkadaşlar

14 Aralık 2012 günü, havanın soğuşuna ve çiseleyen yağmura rağmen Ağır Ceza Mahkemesindeki duruşmaya katılmak üzere adliye binasına doğru yol aldım. Adliye girişindeki xray cihazını geçtikten sonra, Ceza Mahkemeleri duruşma salonlarının koridorundaki Baro Odasına girdiğim anda, ortada duran sehpanın üzerindeki "Baro Bülteni" yazısı gözümü ilaştı. Çantamı vestiyere bırakıp kabanımı bile çıkarmadan bültenlerden bir tanesini elime aldım.

EVET! Bu Diyarbakır Baro Bülteni idi. Diyarbakır İbaresini daha küçük puntolarla yazıldığı için ilk etapta göze çarpmamıştı. Yakından bakıp, Diyarbakır Baro Bülteni olduğundan emin olduktan sonra kabanımın ağırlığını fark etmeye başlamıştım. Bu ağırlıktan kurtulur kurtulmaz hemen oturup bültenin sayfalarını teker teker çevirerek başlıklarıyla birlikte okumaya başladım.

Çok uzun süreden beri içtenlikle dilediğim ve beklediğim Diyarbakır Baro Bültenini elime almıştım. Ancak bu, süregelen özlemimi dindirmeye yetmemişti. Hemen, birini eve götürmek ve birini de büroya götürmek üzere iki tanesini, cübbemi bile çıkarmadan çantama bırakmıştım.

Gün boyu süren duruşmanın yanı sıra, Urfada gözaltına alınarak getirilenlerin savcılık ifadeleri, sorgu ifadeleri derken gün akşam olmuş, ayaklar eve götürmeye başlamıştı. Kısa bir süre yemek yeme ve dinlenmeden sonra, rahatlıkla okuyabilmek için eve getirdiğim Diyarbakır Baro Bültenini okumaya başlamak için koltuğa gömülmüştüm bile.

Bültendeki bütün yazıları baştan sona kadar tek tek okudum. Evet, yanlış okumadım. Baştan sona bütün yazıları atlamadan teker teker okudum. Bu yoğun ve içerikli yazılara kendimi kaptırmışken "Tek İhtiyacınız AŞK..." cümlesini görünce birden hayrete kapıldım. Hayretimi kendime sakladım. Bu kadar haber ve yazıdan sonra aşkın ne işi vardı bu bültende. Yoksa ben Baro bülteni yerine bir magazin dergisi mi okumuştum? Elbette ki, Aşka da ihtiyaç vardır. Kaldı ki Aşk; insanın sadece hemcinsine duyduğu bir duygu değildir. Bazen bir nesneye aşık olursun, bazen bir söze. Bazen bir tebessüme aşık olursun bazen bir dokunuşa. Bazen Halka aşık olursun bazen de Hakka. Ya da benim gibi DİYARBEKİR'E, Boşuna değildir, sevgili Ahmed ARİF'in "....Seni Diyarbekir Gibi Düşünüyorum...." Demesi. Ancak, "Tek İhtiyacınız AŞK..." yazısının devamındaki "Gerisi için: Rönesans..." yazısını okuyup, bunun bir düşün salonunun reklamı olduğunu fark edince kendime ve bültenin sonuna geldiğimi fark ettim. Arka kapaktaki "DİL HAKLARI VE KÜRT MESELESİ KONFERANSI"

Duyurusunu okuduğumda ise Bültenin bittiğine kanaat getirdim. Bir oturuşta hiç ara vermeden bültenin tümünü okumak, uzun süreden beri BÜLTENE DAİR olan özlemimi büyük oranda gidermişti. Elbette ki; bu soluksuz okuma süresi içinde, daha öncesinde arkadaşlarla yaptığımız konuşma ve görüşmelerde, bültenin çıkarılması gerektiğine ilişkin diyalogları hatırlamadım değil. Ve onların verdiği cevapları da. Elektronik alanında büyük gelişmeler olduğunu, bilgisayar ve internetin, yaşamın her alanına girdiğini, Baro'nun WEB sitesinde her türlü yazı ve haberin okunabildiğini, bu nedenle fiziki olarak bir bültenin çıkarılmasının pek de gerekmediğine ilişkin söylemlerini hatırladım durdum. Fakat bilgisayar ortamında bir bülteni okumanın, aynı bülteni ele alıp, sayfalarını evire çevire okumanın hazını veremeyeceğini söyleyerek cevap verebilirim. En azından benim için öyle. Öne sürdükleri bir başka gerekçeye ise, sanki bu gerekçeleri biliyormuşçasına, haberi olmadığı halde Editörün yazısının sonundaki "Bültenimize katkı sunmak için yazı gönderen meslektaşlarımızın yazılarını sonraki bültenimizde değerlendireceğiz." İbaresini kendiliğinden cevap verilmiştir. Zira bültenin çıkarılması için komisyon kurulduğunu, meslektaşlardan yazı talep edildiğini ancak bülteni çıkarmak kadar yazının gelmediğinden yakınılmıştı. Editörün yazısına bakıldığında ise ellerindeki tüm yazıları yayınlamamaktan yakınılmıştır.

Diyarbakır Baro Bülteninin elbette ki beni sevindirmişti. (Sanırım birçok kişi de benim gibi sevinmiştir.) Beni sevindiren ikinci husus da, bülteni çıkaran arkadaşların başarısı idi. Zira daha sonra bülten üzerine yaptığımız sohbetlerde; bültenin çıkarılmasına karar verildikten 5 gün gibi kısa bir süre içinde hazırlandığını öğrenmek takdire değer bir çalışma olduğuna kuşku götürmemektedir.

Bu durumda bize düşen de, Diyarbakır Baro Bülteninin çıkarılmasında emeği geçen bütün arkadaşları, bu çaba ve başarılarından dolayı kutlamak ve elbette ki, başarılarının devamını sağlamak adına Bülteneye katkı olarak istedikleri, yazı, haber, yorum, karikatür ve mizahlarla destek vermektir.

Bu vesileyle yeni yönetimi tebrik etmek ve baro bülteninde gösterdikleri başarıya, adliye girişindeki xray ile diğer sorunlarda da göstermeleri için başarı dilemek yerinde olur.

Bu yazıyı ne kimseyi yermek için ne de kimseyi övmek için yazdım. Sadece ve sadece duygularımı meslektaşlarımla paylaşmak için yazdım. Sevgi ve saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından 01Aralık 2012 tarihinde yapılan 26. Baro Başkanları toplantısında Avukatlık Kanunu'nda sınav ve staj ile ilgili değişiklikler kararlaştırılmıştır.

1136 SAYILI AVUKATLIK KANUNUNUN BAZI MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN DEĞİŞİKLİĞİ ÖNERİSİ

MADDE 1- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Avukatlığa Kabul Şartları başlıklı 3'ncü maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mülga (d) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Avukatlığa Kabul Şartları

Madde 3.

c)Avukatlık stajına kabul için yapılacak sınavda başarılı olmak

d)Avukatlığa kabul için yapılacak staj sonu yeterlilik sınavında başarılı olmak

MADDE 2- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Baroya Yazılma İstemi başlıklı 6'ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Baroya Yazılma İstemi

Madde 6.

"Avukatlığa kabul için yapılan staj sonu yeterlilik sınavını başarmış olanlar ile dördüncü maddede ve bu kanunda belirtilen diğer koşulları taşıyanlar,başvurdıkları baronun levhasına yazılmalarını dilekçe ile isteyebilirler."

MADDE 3- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Genel Olarak başlıklı 15'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel Olarak

Madde 15-

Avukatlık stajına, staja kabul için yapılacak sınavda başarılı olanlar başvurabilirler.

Avukatlık stajı 18 aydır. Stajın 6 ayı yargı organları ve adalet dairelerinde, 12 ayı ise, en az beş yıl kıdemli olan bir avukat yanında yapılır. Adalet daireleri ile avukat yanındaki stajın içeriği, ilgililere düşen görev ve sorumluluklar ve ilgili sair hususlar yönetmelikte düzenlenir.

Yönetmelikte gösterilen kurallara uygun olarak stajyerlerin yurt dışındaki mesleki kurum, kuruluş ve meslek mensupları ile eğitim kurumlarında geçirdikleri süreler de staj süresinden sayılır.

Bir avukat yanında, aynı anda en fazla iki kişi staj yapabilir. Birden fazla avukatın bulunduğu avukatlık bürolarında veya avukatlık ortaklıklarında bu sayı, şartları taşıyan her bir avukat için aynı ayrı tespit edilir. Ancak bu sayı dördü geçemez.

Türkiye Barolar Birliği, stajda stajyerlere fırsat eşitliği sağlanması ve amacına uygun şekilde stajın gerçekleştirilmesi için gerekli koordinasyonu sağlar ve barolara destek verir. Bu düzenlemenin uygulanmasına ilişkin detaylar yönetmelikte düzenlenir.

MADDE 4- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Aranacak şartlar başlıklı 16'ncı maddesine (b) harfinden sonra gelmek üzere virgül ve (c) harfi eklenmiştir.

MADDE 5- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 22'inci maddesinin madde başlığına avukat kelimesinden sonra gelmek üzere (ve stajyerlere Burs Verilmesi) kelimeleri ile maddeye aşağıdaki ikinci fıkra eklenmiş ve mevcut ikinci fıkra üçüncü, üçüncü fıkra dördüncü, dördüncü fıkra beşinci fıkra olmuş, beşinci fıkra olan son fıkradaki ikinci kelimesi (üçüncü), üçüncü kelimesi (dördüncü) olarak değiştirilmiştir.

MADDE 6 - 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Stajın Yapılması ve Stajyerin Ödevleri Başlıklı 23'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Stajın Yapılması ve Stajyerin Ödevleri

Madde 23-

Staj kesintisiz olarak yapılır. Staj süresi içinde Türkiye Barolar Birliği veya baronun düzenlediği eğitim programları sebebiyle, stajyerin ilgili yerlere giderek çalışmalara katılmış olması, stajın yapıldığı bölümünde kesinti olarak değerlendirilemez. Haklı bir engelin bulunması halinde stajyere, staj yaptığı yerin yetkili organlarınca, avukat yanındaki stajı sırasında ise avukatın da görüşünü almak koşulu ile barosunca otuz günü aşmamak üzere izin verilebilir. Doktora ve yüksek lisans eğitime kayıt yaptıran ve eğitime devam edenlere, devam ettikleri süre için stajın yapıldığı yer yetkilisince izin verilir. Stajyerin haklı nedenlere dayanarak devam etmediği günler ve izinde geçen günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, mahkeme stajı sırasında adalet komisyonunca, avukat yanındaki stajı sırasında ise baro yönetim kurulu kararı ile tamamlattırılır.

Stajyer, avukatla birlikte duruşmalara girmek, avukatın bilgilendirmesi ve yönlendirmesi ile mahkemeler ve idari makamlardaki işlerini yapmak, dava dosyaları ve yazışmaları düzenlemek, baro ve Türkiye Barolar Birliği tarafından düzenlenen eğitim çalışmalarına katılmak, baro yönetim kurulunca verilen ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmek, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadır.

MADDE 7- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Staj Raporları başlıklı 24'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Staj Raporları

Madde 24-

Avukatlık stajı genel olarak baronun, özel olarak adalet komisyonu ve yanında staj yapılan avukatın gözetim ve denetimi altında yapılır.

Stajın yapıldığı birimlerde, stajyerin durumuna ilişkin raporlar yönetmelikte belirlenecek esaslara göre düzenlenir.

Stajyer hakkında, nezdinde staj gördüğü hakimler ve cumhuriyet savcılar ile yanında staj yaptığı avukat tarafından, ayrı ayrı staj durumu, staj sırasında stajyerin yaptığı çalışmalar, çalışmalarına dayalı hazırladığı evrak örnekleri de eklenerek mesleki gelişimi, ilgisi ve davranışlarında etik kurallara özen gösterme durumunu belirten rapor düzenlenir. Staj süresinin uzatıldığı hallerde de uzayan sürede stajın yapıldığı yer yetkilisi tarafından ayrıca rapor düzenlenir. Raporlara ilişkin ayrıntılar yönetmelikte gösterilir.

MADDE 8- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Staj Süresinin uzatılması başlıklı 25'inci maddesinin birinci fıkrasına göz önünde tutarak kelimelerinden sonra gelmek üzere (staj sonu yeterlilik sınavına başvuru belgesinin verilmesine) ve uzatılmasına kelimesinden sonra gelmek üzere (ve uzayan sürenin nerede tamamlanılacağına) kelimeleri eklenmiştir.

MADDE 9- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Stajyerin Yapabileceği İşler başlıklı 26'ıncı maddesinin birinci fıkrasına avukatın yazılı muvafakati ile onun gözetimi kelimelerinden sonra gelmek üzere denetimi kelimesi eklenmiş, sulh ceza mahkemeleri ile kelimelerinden sonra gelen avukatın takip ettiği dava ve işlerle kelimelerine kadar olan aradaki düzenleme icra hukuk ve icra ceza mahkemelerinde şeklinde, ikinci fıkra ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu yetki, staj sonu yeterlilik sınavında başarılı olunması, staj sonu yeterlilik sınav haklarının tamamında başarılı olunamaması veya herhangi bir sebeple staj listesinden silinme ile kendiliğinden sona erer.

MADDE 10- 1136 sayılı avukatlık kanunun beşinci kısım başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

BEŞİNCİ KISIM

AVUKATLIK STAJINA KABUL VE STAJ SONU YETERLİLİK SINAVI

MADDE 11- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun mülga 28'inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Avukatlık stajına kabul sınavı

Madde 28 - Avukatlık stajına kabul için, adaylar Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından staj öncesi yapılan sınava girmek ve bu sınavdan en az 100 üzerinden 70 puan almak zorundadırlar.

MADDE 12- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun mülga 29'uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Avukatlık stajına kabul sınavının şekli

Madde 29- Staja kabul için sınav, Yüksek Öğretim Kurulu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından, çoktan seçmeli olarak yapılır. Soruların hazırlanması, yöntemi ve sonuçların açıklanmasına ilişkin düzenleme ve çalışmalar Türkiye Barolar Birliği'nin görüşleri de alınmak sureti ile ÖSYM tarafından yapılır.

Sınavda adaylara; yüzde yirmisi hukuk alanı ile ilgili genel kültür, yüzde sekseni hukuk bilgilerini, ölçecek sorular sorulur.

Sınav, fakültelerden mezuniyet ve aday yoğunluğu dikkate alınarak, Türkiye Barolar Birliği ve Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi yöneticilerinin müşterek yapacakları çalışma ile belirlenecek tarihlerde olmak üzere yılda üç defa yapılır.

Sınavla ilişkin diğer hususlar Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanacak yönetmelikte gösterilir.

MADDE 13- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun mülga 30'uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Avukatlık stajına kabul sınavına girebilecek olanlar

Madde 30- Avukatlık Kanunun 3'ncü maddesinin a, b, e ve f bentlerine uygun şartları taşıyanlar staja kabul için yapılacak sınava girebilirler. Başvurunun ne şekilde yapılacağı, başvuru sırasında hangi belge ve bilgilerin isteneceği, yönetmelikte ayrıntılı olarak gösterilir.

Sınavla gireceklerin, başvurularında gerçeğe aykırı beyanda bulundukları ve sınava girmek için gerekli şartları taşımadıkları tespit edildiğinde, bu sınavla elde etmiş oldukları tüm haklar ortadan kalkar ve hiçbir hak talep edemezler. Bu konunun suç oluşturması ve bir zararın ortaya çıkması halinde, ayrıca gerekli hukuki ve cezai yollara da başvurulur.

Her adayın dört kez sınava girme hakkı vardır. Girmiş olduğu dört sınavda da başarısız olan aday, bir daha sınava giremez.

MADDE 14- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun mülga 31'inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Staj sonu yeterlilik sınavı"

Madde 31-Avukatlık stajının sonunda stajyerin yeterliliğinin değerlendirilmesi için stajyerlerin meslek kuralları bilgisi ile hukuk ilkelerini ve mevzuat hükümlerini olaylara uygulayabilme yeterliliğini ölçecek yazılı sınav veya sınavlar yapılır. Soruların 30 puanlık kısmı avukatlık hukuku ve meslek kurallarına yönelik, yetmiş puanı da mevzuat hükümleriyle, hukuk ilkelerini olaylara uygulayabilme yeterliliğini ölçmeye yönelik olarak sorulur. Başarılı olmak için bu sınavdan 100 üzerinden en az 70 puan almak zorunludur. Bu sınavlar yılda üç defa yapılır. Sınavda başarılı olanlara staj sonu başarı belgesi verilir .

Sınav tarihlerinin tespiti ve duyurulması, değerlendirmede nazara alınacak diğer hususlar, sınav kurullarının oluşumu, giderlerin karşılanması gibi konular yönetmelikte gösterilir. Sınav kurulları Türkiye Barolar Birliği tarafından oluşturulur, Kurullarda Türkiye Barolar Birliği organlarında görev yapmış ve yapmakta olanlar ile baro başkanlığı yapmış olanlara öncelik verilerek bu görevlere seçilebilme yeterliği olanlardan da görevlendirme yapılabilir

MADDE 15- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun mülga 32'inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Staj sonu yeterlilik sınavında başarısızlık

Madde 32- Staj sonunda yapılan staj sonu yeterlilik sınavında başarısız olanlar, tekrar sınava alınırlar. Ancak, iki yıl içinde açılacak altı sınavdan dördünde başarısız olanlar, sınava hiç girmeyenler, stajlarını yenilemedikleri takdirde bir dahasına giremezler ve avukat olamazlar. Bu maddeye göre stajın yenilenmesi staja ilişkin tüm kurallara uygun davranılarak bir defaya mahsus yapılabilir.

Stajyer, sınav hakları devam ettiği sürece, staj listesinde kayıtlı olmaya ve avukat stajyerinin bu kanunda düzenlenen haklarından yararlanmaya devam eder. Ancak, 18 aylık staj süresi sonunda Türkiye Barolar Birliği tarafından ödenen kredi ve sosyal güvenlik prim ödemesi kesilir. Yanında staj yapılan avukat tarafından burs ödenmesine ilişkin uygulamanın devam edip etmeyeceği hususu, bursu veren avukatın taktirine tabidir.

MADDE 16- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun mülga 121'inci maddesinin, birinci fıkrasının, (20) numaralı bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 121 -

20. Avukatlık stajına kabul ve staj sonu yeterlilik sınavı ile ilgili olarak Türkiye Barolar Birliğine verilen görevleri yerine getirmek .

GEÇİCİ MADDE 1

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, hukuk fakültesinden mezun olanlar, yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde staj için başvurmaları halinde, avukatlık stajına ilişkin değişiklik hükümlerine ve staj sonu yeterlilik sınavlarına tâbi değildir. Kamuda veya özel sektörde çalışanlar ücretsiz izin almak suretiyle veya stajlarını aksatmamak kaydı ile çalışırken de bu haklarını kullanabilirler

Yürürlük:

MADDE 17- Bu kanunun yönetmelik düzenlenmesine ilişkin hükümleri resmi gazetede yayımlandığı tarihte, kanun hükümlerine yönelik uygulamanın başlaması yönünden kanunun resmi gazetede yayımlandığı tarihten altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- İşbu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Yeni Yönetim Kurulumuzun Üyelerimizle Tanışma Kokteylinden Kareler

1334 gündür tutuklu olan meslektaşlarımıza yeni yıl kartpostalı gönderildi

25 Aralık 2012

Siracettin IRMAK: **14.04.2009**
Ebru GÜNAY: **14.04.2009**
Şinasi TUR: **14.04.2009**
Şeyhmus BAYHAN: **11.09.2009**
Fırat ANLI: **22.12.2009**
Muharrem ERBEY: **22.12.2009**

Muharrem ŞAHİN: **22.11.2011**
Fuat COŞACAK: **22.11.2011**
Faik Özgür EROL: **22.11.2011**
Serkan AKBAŞ: **22.11.2011**
Mehmet AYATA: **08.12.2011**

Üyelerimizden Mehmet Kaya ya yapılan silahlı saldırı kınandı

28.12.2012

DIYARBAKIR BAROSU BAŞKANLIĞI
BASIN BİLDİRİSİ

Baromuz üyelerinden Av. Mehmet KAYA 27.12.2012 günü akşam saatlerinde katıldığı bir duruşmadan sonra Şanlıurfa Adliye Binası çıkışında silahlı bir saldırıya uğramıştır. Meslektaşımız saldırıda ağır yaralanmıştır. Saldırıyı kınıyor, failer hakkında bir an önce gerekli soruşturmanın yapılarak, adalet önüne çıkarılmalarını bekliyoruz.

Avukatlara, mesleki faaliyetlerini yürütmeleri nedeniyle Türkiye'nin birçok yerinde sık sık bu şekilde yapılan saldırılara karşı gerekli önlemlerin alınmasını bir kez daha talep ediyoruz. Meslektaşımıza acil şifalar dileriz.

DIYARBAKIR BAROSU YÖNETİM KURULU
ADINA
AV. TAHİR ELÇİ
BARO BAŞKANI

15 Aralık 2012 Tarihinde Dİİ Hakları Ve Kürt Meselesi Konferansına Konuşmacı Olarak Katılan Ve Mezopotamya Ekspresi Adlı Kitabını İmzalayan Gazeteci - Yazar Cengiz Çandar'ın İmza Standından Bir Kare...

Sizler İçin Seçtiklerimiz...

Kıymetli Hobbit!

The Hobbit
Yönetmen
Senaryo

Oyuncular

Tür
Müzik
Görüntü Yönetmeni
Gösterim Tarihi
Yıl

Hikâye,

: An Unexpected Journey
: Peter Jackson
: Peter Jackson, Fran Walsh, Guillermo del Toro, Philippa Boyens, J.R.R. Tolkien
: Martin Freeman, Richard Armitage, Ian McKellen, Ken Stott, Graham McTavish, William Kircher, James Nesbitt, Stephen Hunter, Dean O'Gorman, Aidan Turner
: Macera, Kurgu
: Howard Shore
: Andrew Lesnie
: 14 Aralık 2012 Cuma
: 2012
: Ulu ejder Smaug'dan Erebor'un kayıp Cüce

Krallığı'nı geri isteyen ana karakter Bilbo Baggins'in yolculuk maceralarını anlatıyor. Ansızın büyücü Gandalf ortaya çıkar ve Bilbo kendini onüç cüceden oluşan bir grupta bulur. Bu yolculuk onları Goblinler ve Orklar'la dolup taşan tehlikeli topraklara götürecektir.

F Tipi Film

Yönetmen : Ezel Akay, Sırrı Süreyya Önder, Barış Pirhasan, Grup Yorum
Oyuncular : Tansu Biçer, Erkan Can, Fırat Tanış, Civan Canova
Tür : Dram
Gösterim Tarihi : 21 Aralık 2012 Cuma
Yıl : 2012

Yönetmenlerin her biri F Tipi hapishanedeki Tecrit uygulamasını konu alan 10'ar dakikalık kısa filmler çekti. Ortaya çıkan filmler birbirine bağlandı ve tek bir uzun metraj film oluşturuldu. Filmlerin tamamında Grup Yorum'un eski ve yeni müzikleri kullanıldı.

Hamlet (Kürtçe)

Diyarbakır Şehir Tiyatrosu

Yazan : William Shakespeare

Yönetmen : Celil Toksöz

Oyuncular : Yavuz Akkuzu, Özcan Ateş, Elvan Koçer, Leyla Batgi, M. Emin Yalçinkaya, Vural Tantekin, Mesut Erenci, Kawa Nemir

Hikaye : Hamlet'in hikayesi kıskançlık, aşk, intikam ve kimlik için dövüşmek gibi evrensel konular etrafında döner. Tiyatro prodüksiyonlarının büyük bir çoğunluğu Hamlet i Dengbêj geleneğinde gösterir, doğuya ait bir çeşit sözlü ve şarkılı hikaye anlatımı. Hamlet uyarlamasında iki dengbêj başrol oynamakta ve Kürt oyuncular, şarkıcılar ve orkestra arasındaki bağlantıyı şekillendirmektedir. Seyirciler özel şarkılardan ve nefes kesen canlı müzikten oluşan gerçek bir gösterime tanıklık edecektir. Def ve davul (perküyon), zurna, saz, banço ve keman gibi geleneksel enstrümanlar eşliğinde canlı müzikle dünyaca ünlü Shakespeare in Hamlet inin Kürtçe versiyonunu izleyecektir..

Puç Oldum

Vedat ÇETİN

Zor yıllardı 12 Eylül askeri darbesini izleyen yıllar. Toplum askerlerce teslim alınmıştı. Her taraf bir hapisane, her meydan birer toplama alın durumuna getirilmişti.

12 Eylül Diyarbakır 5 Nolu cezaevi tutuklanan insanların 90 güne varan bir gözaltı sorgusundan sonra yüzlerinde kanı çekilmiş bir şekilde ve yara bere içinde getirildikleri bir yerd. Burada da işkenceler sonlanmıyor, kimliği ve kişiliği hedef alan daha yoğun ve sürekli bir işkence ortamında buyuordu kendini. Mahkemelerde de bu işkencenin bir parçası idi. Her şey mahkemelerde yargılanan siyasi tutukluyu savunmasız, sözsüz, kişisiz bırakmaya; hak ve hukuktan, kendi kimliğinden soyutlamaya ayarlıydı.

"Puç Oldum!" yaşanan tüm vahşetin özü gibi duruyor.

O yıllar aynı zamanda tarihi anlardı.

Böylesi bir dönemde avukatlık yapmak riskli olmakla birlikte tarihi anlara tanıklık etmek anlamına da geliyordu. Yine o zor yıllarda, kitapta kullanılan bir ifade ile "moral avukatlığı" yapmak da önemli ve anlamlıydı.

12 Eylül askeri mahkemelerinin trajedisinin adı olan "Puç Oldum!" sözü şimdi Vedat Çetin'in kaleminden çıkmış bir kitaptır. Bu kitap, Türkiye'de Kürtler için önemli dönemeçler olan 1960 askeri darbesi, 12 Mart 1971 askeri muhtırası ve 12 Eylül askeri darbe dönemlerini de yansıtıyor. Kitap geniş biçimde 12 Eylül ve OHAL döneminin tanıkları olan Diyarbakır Barosu'na kayıtlı üç avukatın (Av. Mustafa ÖZER, Av. Fethi GÜMÜŞ, Av. Cemil BİLEK) hayat hikayesinden oluşuyor. Sıkıyönetim ve darbe yıllarını üç avukatın doğrudan yaşam öykülerinden okumak geçmişe ışık tutması açısından değerli bir çalışmadır.

Ağlama anne, güzel yerdeyim

Ümit Kıvanç'ın hazırladığı, Roboski'de hayatını kaybeden çoğunluğu çocuk 34 insanın anısına 'Ağlama anne, güzel yerdeyim' belgeselde oğlunu, abisini, kardeşini, amca oğlunu anlatan Roboskili ailelerin acısını, bombalamadan sonraki Roboski'yi bir kez daha gözler önüne seriyor.

MAZLUMDER VE İNSAN HAKLARI DERNEĞİ'NİN DESTEĞİYLE
ROBOSKI İÇİN BİR FİLM / ÜMIT KIVANÇ

Düşlerin Bekçisi Surlar

Diyarbakır denilince surlar gelir akla...Surlar denilince Diyarbakır...

Ve, Diyarbakır'da Sur demek; "taş"la, "düş"ün; "geçmiş"le "gelecek"in iç içe geçmesi demektir. Derler ki dünyanın gelmiş geçmiş en uzun surları Çin Seddi'dir.İkincisi Antakya'da, üçüncüsü

İstanbul'da,dördüncüsü Diyarbakır'dadır.Oysa onların çoğu Diyarbakır Surlarının gölgesinde kalır. Diyarbakır surların diğerlerinde olmayan bir çok üstünlüğü vardır. Çünkü o surların hiçbirisi bu denli yüksek ve heybetli değildir; hiç biri yazıtları ve burçlarıyla bu denli zengin ve görkemli değildir.

Surlar yüzyıllar boyunca Diyarbakır'a kanat germiş, onu çepeçevre sarmış-sarmalamış, koruması altına almıştır. Geçmişin geleceğe aktarılmasını sağlamıştır. Tarihi geleceğe bağlayan "açık hava müzesi" dir adeta.

Üzerinde yükseldiği bazalt platonun şekline kurulmuş olan ve tepeden bakıldığında bir kalkan baliğine benzeyen Dışkale, çağlar boyunca yönetim merkezi olarak işlev üstlenen İçkale ile ahenkli bir biçimde oluşur. Günümüze ulaşan Diyarbakır surlarının uzunluğu yaklaşık olarak 5.5 km'dir ve 1700'e ve 1300 metrelik bir alanı kuşatır.Surlar üzerindeki 82 burç bedenleri birbirine; dört ana kapı ise eski Diyarbakır'ı dünyanın dört bir yanına bağlar.

İçkale'ye eklenerek genişleyen Dışkale surlarına ilk taşların 346-349 yıllarında Roma İmparatoru II.Constantinus döneminde konulduğu tahmin ediliyor. Daha sonra bölgeye egemen olan Bizanslı, Abbasili, Mervanlı, Selçuklu, Artuklu,İnallı, Nisanlı, Eyyübi, Akkoyunlu ve Osmanlılar; Romalıların koyduğu taşların üzerine yeni "taşlar" koymuşlarsa da, kültürlerin birbirinin üzerinde yükselmesi Diyarbakır surlarının temel mimari karakterini bozmamıştır.Ancak her kültür,surlara kendi kimliğini nakşetmeyi ihmal etmemiştir.Özellikle burçlar üzerinde yer alan değişik dillerdeki yapım ve onarım belgeleri olan yazıtlar ve güneş, yıldız, çift başlı kartal, aslan, kaplan, boğa, at, akrep gibi evrenden ve do-

ğadan öykünülen kabartma motifler ve kültürlerin "düş"lerinin "taş"lara nakşedilmesidir.

Surları savunmanın bir nesnesi olarak yükselirken; yazıtlar ve motifler ise, bu kültürlerin kimliklerini ve sanatsal düzeylerini bir mesaj olarak çağlar ötesine taşıyan ve "kimlik kartı" sayılabileceğimiz birer simgedir. Adeta silahın yada savunma gücünün önüne geçerler.

Sur duvarları yaklaşık 10-12 metre yükseklikte, 3-5 metre genişliktedir. Bugün ayakta kalan sur duvarlarının ön kısmında bazalttan yapılmış bir duvarın ve bu iki duvarın arasında bir hendeğin olduğu kayıtlardan bilinmektedir. Ve de bu yapıların izleri günümüzde Fıskaya ve Mardinkapı'da görülmektedir. 1930'lu yıllarda sur içindeki kentin "hava alması" için surların yıkılması yönünde bir görüş oluşur.Kent valisi surları birkaç noktadan yıkmaya çalışır.1932 yılının Nisan ve Mayıs aylarında Diyarbakır'ı ziyaret eden arkeolog Prof.Dr. Albert Louis Gabriel'in ve kent aydınlarının ısrarlı çabaları sonucu surların yıkımı engellenir.En az surların yapımı ve onarımını üstlenenler kadar adı şükranla anılması gereken Prof.Dr. Albert Louis Gabriel,bu yıkımın önüne geçebilmek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı'na bir raporla başvurmuştur.

Diyarbakır'ın müstahkem suru , tarihi ve arkeologya noktasından olağanüstü bir öneme sahiptir. Sadece inşaatındaki teknik ve teşkilatının tespitinde gösterilmiş ustalık değil, fakat kitabelerinin olağan üstü zenginliği itibarıyla de Türkiye tarihinin canlı bir sahifesi gibidir.

Halbuki herkesçe bilindiği üzere, yerel makamlar bunun dinamitle yıkılmasına karar vermiş ve bu kararın uygulamasına başlamışlardır..." Prof.Dr. Albert Louis Gabriel 20. yüzyılın son çeyreğinde ise, köyden kente göçün ve kentlerde kurulmaya başlayan plansız yeni yaşam biçiminin bir sonucu olarak ortaya çıkan çarpık kentleşme,pek çok kültürel varlığı gibi Diyarbakır surlarında da büyük bir tahribata yol açmıştır.

DETAYLI BİLGİ İÇİN www.diyarbakirsur.com ADRESİNE BAKABİLİRSİNİZ

12.12.2012

Av. Durgun Dicle ÇALIŞKAN

12.12.2012

Av. Hakan Süleyman YENTÜRK

19.12.2012

Av. Farah Dilba UCAMAN

19.12.2012

Av. Gülistan YILDIZ

19.12.2012

Av. Türkan Gülistan TEKİN

19.12.2012

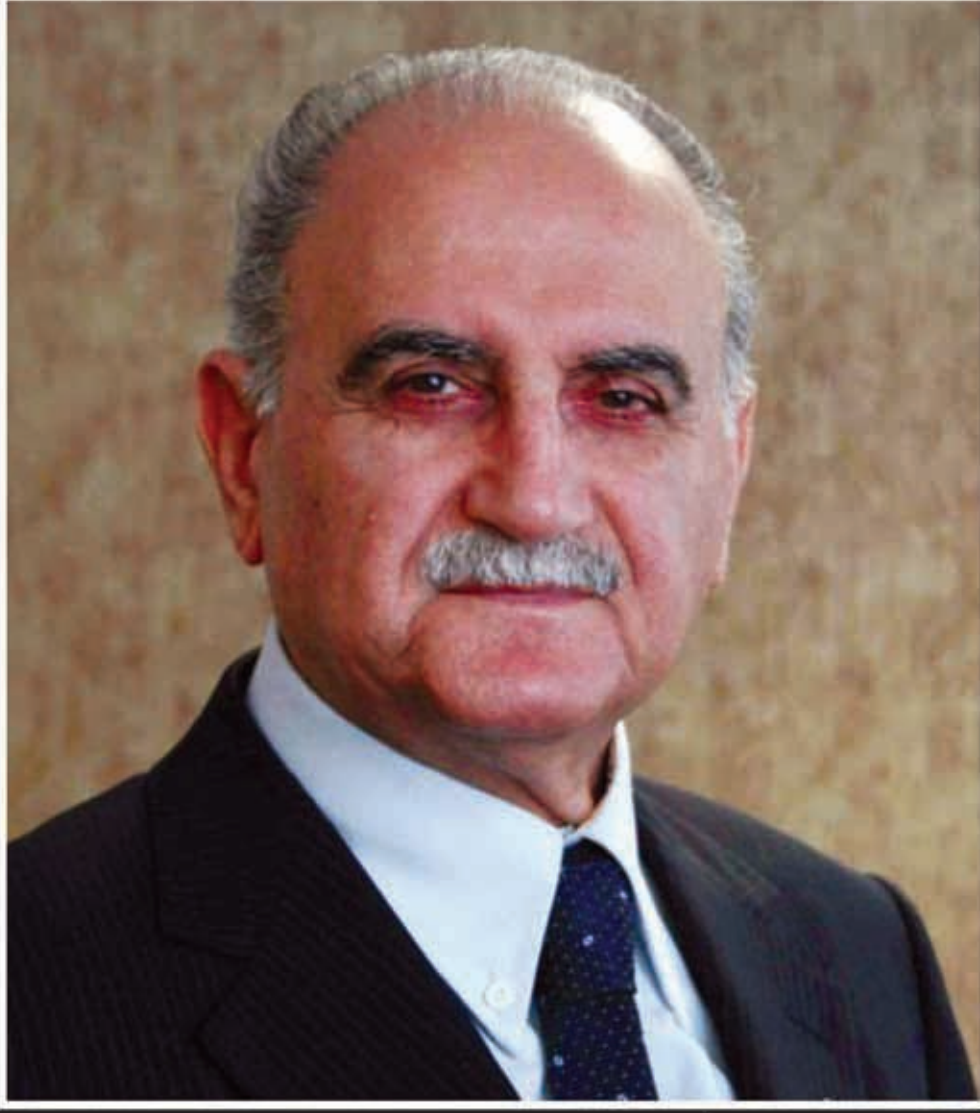
Av. Selma YUSMA

19.12.2012

VEFAT

Eski üyelerimizden Av. Şerafettin ELÇİ

Baromuzun eski üyelerinden Av. Şerafettin ELÇİ, 25.12.2012 tarihinde vefat etmiştir. Merhuma rahmet kerderli ailesine başsağlığı dileriz.

Baromuzda 202 sicil numarası ile 07.01.1965 - 07.01.1966 tarihlerinde Av. Edip Altınakar nezdinde avukatlık stajını yapmıştır. Kısa bir süre baromuzda kayıtlı üye olarak kalmıştır.

Elçi, ilk ve ortaokulu Cizre’de, liseyi Mardin’de okudu. Yüksek öğrenimini, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde tamamladı. Öğrenciliği döneminde, “49’ lar Davası” olarak bilinen “Kürtçülük Davası”ndan yargılandı. Cizre’de bir süre avukatlık mesleğini icra etti. 12 Mart 1971 Muhtırası döneminde, Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi sanıkları arasında Diyarbakır Askeri Mahkemesi’nde yargılandı. Sekiz ay kadar Askeri Cezaevi’nde tutuklu kaldı.

1977 Türkiye genel seçimlerinde Mardin milletvekili olarak parlamentoya girdi. Şerafettin Elçi kurulan Ecevit Hükümetinde 1978-1979 yılları arasında Bayındırlık Bakanlığı yaptı.

12 Eylül Darbesi’nden sonra tutuklandı. Bakan olduğu sırada “Türkiye’de Kürtler var, ben de Kürdüm” şeklindeki açıklamalarından dolayı, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesince 2 yıl 3 ay cezaya çarptırıldı. Yine Bakanlığı döneminde, “bazı Kürtleri işe aldı” diye Yüce Divan’da yargılandı ve 2 yıl 4 aya mahkûm oldu.

Aldığı cezalardan dolayı, otuz ayı aşkın bir süre cezaevinde kaldı, cezaların bir sonucu olarak, 10 yıl kadar siyasi haklardan mahrum bırakılarak avukatlık mesleğini yapmaktan men edildi.

KADEP genel başkanı olan Elçi, 24. Dönem Diyarbakır bağımsız milletvekili seçildi.

İhtiyatlı iyimserlik içindeyiz

Milletvekilleri Ahmet Türk ve Ayla Akat'ın İmralı'ya gitmesi Güneydoğu'da yankı buldu. Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi, "İhtiyatlı bir iyimserlik içerisindeyiz" derken, İHD Diyarbakır Şube Başkanı Raci Biliçi, "Sorunun diyalogla çözümü için önünün açılması önemli" yorumu yaptı.

Güneydoğu'dan İmralı tepkileri

BASBAKAN Tayyip Erdoğan'ın, "Abdullah Öcalan ile görüşülebilecek" açıklamasının ardından, BDP'li Ayla Akat Ala, DTK Başkanı, Milletvekili Ahmet Türk ile BDP'nin hukukî sorumlusu Meral Düzgün Baştaş'ın önceki gün Öcalan ile İmralı Adası'nda görüşmesi, Güneydoğu'da "İhtiyatlı iyimserlik" yankı buldu. Türk, dün sabah Van Milletvekili Aysel Taşlıoğlu'nun Diyarbakır'a geldiği Ahmet Türk, Öcalan'la görüşmesine ilişkin BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'a bilgi verdi. Türk, Büyükşehir Belediye Başkanı BDP'li Osman Baydemir'i de ziyaret ederek saat 1 saat görüştü. Baydemir, açıklama yapmasını ziyareti "Öcalan'dan Baydemir'e mesaj" olarak yorumladı. Sorunun gündeme gelmesi, Abdullah Öcalan'ın daha önce "Silah mülkiyeti düşmüştür" diye açıklaması yapmış Baydemir'e sent bir dile eleştiriydi. Tepkiler şöyle: **BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş** görüşme iyi geçti. Henüz hiçbir şey net değil, açıklama yapmaya çalışalım da belli değil. **BasbaKAN Tayyip Erdoğan** BasbaKAN bu diyalog ve müzakere sürecinin derinleşerek gelişmesi ve akılcı bir çözümün önüne geçmesi için her türlü çaba ve gayretle çalışacağız. Her türlü çaba ve gayretle çalışacağız.

ÖZGÜR HABER

24 Aralık 2012 Pazartesi

'Anayasaya Mahkemesi'ne bireysel başvuru itirazı' konferansı

'Bireysel başvuru yolu açıldı'

DIYARBAKIR BAROSU
ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU

The Economist: Tek bir parçaya...
Diyarbakır Barosu, "Dil Hakları ve Kürt Meselesi" konulu bir konferans düzenledi. Konferansta, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Salıhan'ın da konuşması yapıldı.

"Demokratik Akademi"

'İnsan Hakları Haftası' nedeniyle düzenlenen etkinlikte konuşan İHD Diyarbakır Şube Başkanı Raci Biliçi, bu yılın ilk 9 ayında çıkan çatışmalarda 395 güvenlik görevlisi ile PKK'nın yaşamını yitirdiğini söyledi. Biliçi, "İnsan Hakları Haftası" nedeniyle düzenlenen etkinlikte konuşarak, bu yılın ilk 9 ayında çıkan çatışmalarda 395 güvenlik görevlisi ile PKK'nın yaşamını yitirdiğini söyledi. Biliçi, "İnsan Hakları Haftası" nedeniyle düzenlenen etkinlikte konuşarak, bu yılın ilk 9 ayında çıkan çatışmalarda 395 güvenlik görevlisi ile PKK'nın yaşamını yitirdiğini söyledi.

Güneydoğu umutlandı

İmralı'da Öcalan'la yürütülen müzakereler, Doğu ve Güneydoğu'da sevinçle karşılandı. STK temsilcileri: Umut için herkes elini taşın altına koymalı.

ÖZGÜR HABER

a seminer ve

ER, TIHV, Tabip Odası ve Edilen İnsan Semineri verildi. Kadınlar Yürütme Kurulu'na yönelik seminer düzenlendi. Kadınlar Yürütme Kurulu'na yönelik seminer düzenlendi. Kadınlar Yürütme Kurulu'na yönelik seminer düzenlendi.

Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi, yeni müzakere sürecine destek verdiklerini söyledi.

Kemal Burak: Güven verici adımlar atmalı

Kürt siyasal hareketinin etkili isimlerinden Hak-Par Genel Başkanı Kemal Burak, Öcalan'la yapılan görüşmelerin olumlu olduğunu, hükümetin bununla yetinmeyip güven verici adımlar atmasını istedi. Burak, "Öcalan'ın silahlarını susması, PKK'nın tüm silahlarını bırakması için çağrı yapması etkili olur" dedi. Burak, "Benim Öcalan böyle bir çağrı yapabilir ve bu çağrıya destek veririm" dedi.

DIYARBAKIR BAROSU, "DİL HAKLARI VE KÜRT MESELESİ" KONULU BİR KONFERANS DÜZENLEDİ.

DIYARBAKIR BAROSU, "DİL HAKLARI VE KÜRT MESELESİ" KONULU BİR KONFERANS DÜZENLEDİ. Konferansta, Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi, İmralı Adası'nda görüşme yapan Ahmet Türk, Van Milletvekili Aysel Taşlıoğlu'nun Diyarbakır'a geldiği Ahmet Türk, Öcalan'la görüşmesine ilişkin BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'a bilgi verdi. Türk, Büyükşehir Belediye Başkanı BDP'li Osman Baydemir'i de ziyaret ederek saat 1 saat görüştü. Baydemir, açıklama yapmasını ziyareti "Öcalan'dan Baydemir'e mesaj" olarak yorumladı. Sorunun gündeme gelmesi, Abdullah Öcalan'ın daha önce "Silah mülkiyeti düşmüştür" diye açıklaması yapmış Baydemir'e sent bir dile eleştiriydi. Tepkiler şöyle: **BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş** görüşme iyi geçti. Henüz hiçbir şey net değil, açıklama yapmaya çalışalım da belli değil. **BasbaKAN Tayyip Erdoğan** BasbaKAN bu diyalog ve müzakere sürecinin derinleşerek gelişmesi ve akılcı bir çözümün önüne geçmesi için her türlü çaba ve gayretle çalışacağız. Her türlü çaba ve gayretle çalışacağız.

AVUKATLIK ÜCRET TARİFESİ

BİRİNCİ KISIM					
BİRİNCİ BÖLÜM					
Dava ve Takiplerin Dışındaki Hukuki Yardımlarda Ödenecek Ücret					
1.	Büroda sözlü danışma (ilk bir saate kadar)	190,00 TL	2.	Ortaklığın giderilmesi için satıp memurluğunda yapılacak işlerin takibi için	465,00 TL
	takip eden her saat için	100,00 TL	3.	Ortaklığın giderilmesi ve taksim davaları için	990,00 TL
2.	Çağrı üzerine gidilen yerde sözlü danışma (ilk bir saate kadar)	365,00 TL	4.	Vergi Mahkemelerinde takip edilen dava ve işler için	
	takip eden her saat için	190,00 TL	a) Duruşmasız ise	660,00 TL	
3.	Yazılı danışma için	365,00 TL	b) Duruşmalı ise	990,00 TL	
4.	Her türlü dilekçe yazılması, ihbarname, ihtarname, protesto düzenlenmesinde	245,00 TL	İKİNCİ BÖLÜM		
5.	Sözleşmeler ve benzeri belgelerin hazırlanması		Yargı Yerleri ile İcra ve İflas Dairelerinde Yapılan ve Konusu Para Olmayan veya Para ile Değerlendirilemeyen Hukuki Yardımlarda Ödenecek Ücret		
a) Kira sözleşmesi ve benzeri	365,00 TL		1.	İcra Dairelerinde yapılan takipler için	220,00 TL
b) Türlük, yönetmelik, miras sözleşmesi, senetname, vakıf senedi ve benzeri belgelerin hazırlanması	1.100,00 TL		2.	İcra Mahkemelerinde takip edilen işler için	245,00 TL
c) Şirket ana sözleşmesi, şirketlerin devir ve birleşmesi vb. ticari işlerle ilgili sözleşmeler	1.100,00 TL		3.	İcra Mahkemelerinde takip edilen dava ve duruşmalı işler için	440,00 TL
İKİNCİ BÖLÜM			4.	İcra Mahkemelerinde takip edilen ceza işleri için	245,00 TL
İş Takibi Konusundaki Hukuki Yardımlarda Ödenecek Ücret			5.	Ceza soruşturması evresinde takip edilen işler için	400,00 TL
1.	Bir durumun belgelenmesi, ödeme aşamasındaki paranın tahsil veya bir belgenin örneğinin çıkarılması gibi işlerin takibi için	275,00 TL	6.	Sulh Mahkemelerinde takip edilen davalar için	660,00 TL
2.	Bir hakkın doğumu, tespiti, tescilli, nakli, değiştirilmesi, sona erdirilmesi veya korunması gibi amaçlarla yapılan işler için	465,00 TL	7.	Asliye Mahkemelerinde takip edilen davalar için	1.320,00 TL
3.	Tüzel kişi tacirlerin ana sözleşmelerinin onanması, bu tacirlerin çalışma konuları ile ilgili ruhsat ve imtiyazların alınması, devri ve Türk vatandaşlığına kabul edilmeye işleri için	1.980,00 TL	8.	Tüketici Mahkemelerinde takip edilen davalar için	660,00 TL
4.	Vergi usulüne komisyonlarında takip edilen işler için	865,00 TL	9.	Fikri ve Sınai Haklar Mahkemelerinde takip edilen davalar için	1.980,00 TL
5.	Uluslararası yargı yerlerinde takip edilen işlerde		10.	Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	2.640,00 TL
a) Duruşmasız ise	3.960,00 TL		11.	Çocuk Mahkemelerinde takip edilen davalar için	990,00 TL
b) Duruşmalı ise	6.600,00 TL		12.	Çocuk Ağır Ceza Mahkemelerinde takip edilen davalar için	2.640,00 TL
c) Konusu para olan işlerde ise ücret Tarifinin üçüncü kısmına göre belirlenir			13.	Askeri Mahkemelerde takip edilen davalar için	990,00 TL
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM			14.	Disiplin Mahkemelerinde takip edilen davalar için,	770,00 TL
Avukatlık Kanununun 35. maddesi gereğince Bulundurulması Zorunlu Sözleşmeli Avukatlara Aylık Ödenecek Ücret			15.	İdare ve Vergi Mahkemelerinde takip edilen davalar için	
1.	Yapı kooperatiflerinde	660,00 TL	a) Duruşmasız ise	660,00 TL	
2.	Anonim şirketlerde	1.100,00 TL	b) Duruşmalı ise	1.320,00 TL	
DÖRÜNCÜ BÖLÜM			16.	Bölge Adliye Mahkemelerinde takip edilen istinaf yolu ile görülen işlerin takipleri için	
Kamu Kurum ve Kuruluşlarıyla Özel Kişi ve Tüzel Kişilerin Sözleşmeli Avukatlarına Ödeyecekleri Aylık Avukatlık Ücreti			a) Bir duruşması olan işler için	660,00 TL	
1.	Kamusal kurum ve kuruluşları ile işleri için	1.100,00 TL	b) Birden fazla duruşması ve keşif gibi avukatın da bulunması gereken sair işlemleri olan işler için	1.320,00 TL	
2.	Takip edilen dava, takip ve işlerde tarife göre hesaplanacak vekalet ücreti yıllık avukatlık ücretinin üzerinde olduğu takdirde aradaki eksik miktar avukata ayrıca ödenir.		17.	Yargıtay'da ilk derecede görülen davalar için	2.640,00 TL
İKİNCİ KISIM			18.	Danıştay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde ilk derecede görülen davalar için	
BİRİNCİ BÖLÜM			a) Duruşmasız ise	1.320,00 TL	
Yargı Yerlerinde, İcra ve İflas Dairelerinde Yapılan ve Konusu Para Olan veya Para ile Değerlendirilebilen Hukuki Yardımlarda Ödenecek Ücret			b) Duruşmalı ise	2.640,00 TL	
1.	Görülmeğe olan bir dava içinde olmamak koşulu ile ihtiyatı haciz, ihtiyatı tedbir, delillerin tespiti, kararın geri bırakılması, ödeme ve tevdi yer belirlenmesi işleri için:		19.	Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay ve Sayıştay'da temyiz yolu ile görülen işlerin duruşması için	990,00 TL
a) Duruşmasız ise	245,00 TL		20.	Uyuzmazlık Mahkemesindeki davalar için	990,00 TL
b) Duruşmalı ise	330,00 TL		21.	Anayasa Mahkemesinde görülen dava ve işler için	
İKİNCİ BÖLÜM			a) Yüce Divan üfusu ile bakılan davalar	3.300,00 TL	
Yargı Yerleri ile İcra ve İflas Dairelerinde Yapılan ve Konusu Para Olan veya Para ile Değerlendirilebilen Hukuki Yardımlarda Ödenecek Ücret			b) Bireysel başvuru	2.640,00 TL	
1.	İlk 25.000,00 TL için	% 12	c) Diğer dava ve işler	2.640,00 TL	
2.	Sonra gelen 35.000,00 TL için	% 11	ÜÇÜNCÜ KISIM		
3.	Sonra gelen 60.000,00 TL için	% 8	Yargı Yerleri ile İcra ve İflas Dairelerinde Yapılan ve Konusu Para Olan veya Para ile Değerlendirilebilen Hukuki Yardımlarda Ödenecek Ücret		
4.	Sonra gelen 200.000,00 TL için	% 6	1.	İlk 25.000,00 TL için	% 12
5.	Sonra gelen 500.000,00 TL için	% 4	2.	Sonra gelen 35.000,00 TL için	% 11
6.	Sonra gelen 680.000,00 TL için	% 3	3.	Sonra gelen 60.000,00 TL için	% 8
7.	Sonra gelen 1.250.000,00 TL için	% 1,5	4.	Sonra gelen 200.000,00 TL için	% 6
8.	2.750.000,00 TL'dan yukarı için	% 0,1	5.	Sonra gelen 500.000,00 TL için	% 4

CEZA MUHALEMESİ KANUNU GEREĞİNCE GÖREVLENDİRİLEN MÜDAFİ VE VEKİLLERE YAPILACAK ÖDEMELERE İLİŞKİN 2013 YILI TARİFESİ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tarifenin amacı, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilen müdafî veya vekillere ödenecek meblağları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tarife, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî veya vekillerin yapacakları hukuki yardımlar için uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tarife, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi gereğince hazırlanmıştır.

Tarife

MADDE 4 – (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince yapılan hukuki yardımlara yönelik işlemlerde;

a) Soruşturma evresinde takip edilen işler için 182 TL,

b) Sulh ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 282 TL,

c) Asliye ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 310 TL,

ç) Ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 561 TL,

d) Çocuk mahkemeleri:

1) Çocuk mahkemelerinde takip edilen davalar için 310 TL,

2) Çocuk ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 561 TL,

e) Askeri mahkemelerde takip edilen davalar için 310 TL,

f) İcra Ceza ve Fikri ve Sınai Haklar ceza mahkemesi gibi mahkemeler ile İnfaz Hâkimliklerinde takip edilen davalar için 310 TL,

g) Kanun yolları mahkemeleri:

1) Bölge adliye mahkemelerinde görülen duruşmalı davalar için 561 TL,

2) Yargıtayda görülen duruşmalı davalar için 630 TL,

Ödenir,

Yürürlük

MADDE 5 – (1) Bu Tarife 1 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girer.

(I) SAYILI TARİFE

Yargı Harçları :

A) Mahkeme harçları:

(6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile değişen fıkra, Yürürlük:14/04/2011) Hukuk, ceza ve ticaret davalarıyla, idari davalarda ihtilafsız yargı konularında, Anayasa Mahkemesine bireysel başvurularda ve icra tetkik mercilerinde

I- Başvurma harcı:

Dilekçe veya tutanakla dava açma veya davaya müdahale veya tevdi mahallinin tayini, ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz, tesbiti delail ile ilgili taleplerde,

1.Sulh mahkemelerinde, icra tetkik mercilerinde	11,30
2.Asliye mahkemelerinde, idare mahkemelerinde	24,30
3.(5235 sayılı Kanunun 52 nci maddesi ile değişen bent. Yürürlük:1/4/2005) Bölge Adliye Mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemeleri, Yargıtay, Danıştay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde (Mahkemenin yetkisizlik veya görevsizlik kararı vermesi sebebiyle yetkili veya görevli mahkemeye yeniden başvurulması halinde bu harç alınmaz.)	37,25
4. (6216 sayılı Kanunun 75/8'inci maddesi ile eklenen bent. Yürürlük: 03/04/2011) Anayasa Mahkemesinde	198,35

II- Celse Harcı:

(Taraflar veya vekilleri tarafından ertelenmelerine sebebiyet verilen celselerden.)

1.Sulh mahkemeleri:	
a)Konusu belli bir değerle ilgili davalarda dava konusu miktardan (13,95 TL)'den aşağı olmamak üzere	(Binde 2,27)
b)Belli bir değer bulunmayan davalarda	13,95
2.Asliye mahkemelerinde, idari yargı mercilerinde (24,30 TL)'den az olmamak üzere	(Binde 2,27)

III- Karar ve ilam harcı:

1.Nispi harç:

a)Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden	(Binde 68,31)

Bakanlar Kurulu, dava çeşitleri itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere bu bentte yazılı nispeti binde 10'a kadar indirmeye veya Kanunda yazılı nispete kadar çıkarmaya yetkilidir.

b) Bir gayrimenkulün hissedarlar arasında satış suretiyle şuyunu izalesine dair olan hükümler (Gayrimenkulün satış bedeli üzerinden)	(Binde 11,38)
c) Gayrimenkulün hissedarlar arasında taksimine dair olan hükümler (Taksim edilen gayrimenkul değeri üzerinden)	(Binde 4,55)
d) Nafaka verilmesine dair hükümler (Bir senelik nafaka bedeli üzerinden)	(Binde 11,38)

e) (5235 sayılı Kanunun 52 nci maddesi ile değişen bent. Yürürlük:1/4/2005) Yukarıdaki nispetler Bölge Adliye Mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemeleri, Danıştay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ve Yargıtay'ın tasdik veya işin esasını hüküm altına aldığı kararları için de aynen uygulanır.

f)(5582 sayılı Kanunun 32. maddesi ile eklenen hüküm Yürürlük:6/3/2007) Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehinle temin edilmiş alacaklarının takibinde, ihalenin feshi talepleri ile ilgili olarak esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden	(Binde 68,31)
Bakanlar Kurulu, dava çeşitleri itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere bu alt bentte yazılı nispeti binde 10'a kadar indirmeye veya Kanunda yazılı nispete kadar çıkarmaya yetkilidir.	

Nispi harçlar (24,30 TL)'den aşağı olamaz.

2. Maktu harç:

a) 1'inci fıkrada dışında kalan davalarla, taraf teşkiline imkan bulunmayan davalarda verilen esas hakkındaki kararlarla, davanın reddi kararı ve icra tetkik mercilerinin 1'inci fıkrada dışında kalan kararlarında	24,30
b)(5035 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi ile değişen bent. Yürürlük:1/1/2004) (a) fıkrasında yazılı davalarda esasa taalluk eden veya tashihi karar taleplerinin reddine dair Yargıtay, Danıştay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi kararlarında	50,45
c)(5035 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi ile değişen bent. Yürürlük:1/1/2004) Bölge Adliye Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemeleri, Yargıtay, Danıştay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin icranın tehiri kararlarında	40,00
d)Tespiti delail, ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir kararlarında	40,00

IV- Temyiz, istinaf ve itiraz harçları (6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile değişen şekli. Yürürlük:14/04/2011)

a)(6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile eklenen fıkra. Yürürlük:14/04/2011)Yargıtay hukuk dairelerine yapılacak temyiz başvurularında	119,00

b)(Anayasa Mahkemesi'nin 20/10/2011 tarihli ve E.: 2011/54, K.: 2011/142 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.)

c)(6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile eklenen fıkra. Yürürlük:14/04/2011)Danıştaya yapılacak temyiz başvurularında	119,00

d)(6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile eklenen fıkra. Yürürlük:14/04/2011)Yürütmenin durdurulmasına ilişkin itirazlar dahil olmak üzere bölge idare mahkemelerine itirazın yapılacak başvurularında	66,10

e)(6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile eklenen fıkra. Yürürlük:14/04/2011)Bölge adliye mahkemeleri hukuk dairelerine yapılacak istinaf yolu başvurularında	66,10

f)(6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile eklenen fıkra. Yürürlük:14/04/2011)Bölge adliye mahkemeleri ceza dairelerine yapılacak istinaf yolu başvurularında	26,45

g)(6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile eklenen fıkra. Yürürlük:14/04/2011) İdari yaptırımlar konusunda sulh ceza mahkemelerince verilen son karara karşı itirazın yapılacak başvurularında	26,45

h)(6217 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi ile eklenen fıkra. Yürürlük:14/04/2011)İcra mahkemelerinin kararlarına karşı itirazın yapılacak başvurularında	26,45

(6009 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle eklenen fıkra, Yürürlük:01/08/2010)

V- Keşif Harcı

(Mahkemelerce re'sen veya istem üzerine verilen keşif ya da tespit kararlarını yerine getirmek için)

B) İcra ve iflas harçları:	
1. İcra harçları:	
1.İcra başvurma harcı	24,30
2.Değeri belli olmayan icra takiplerinde, icranın yerine getirilmesi harcı	24,30

3. Değeri belli olan icra takiplerinde tahsil harcı, değer üzerinden:	
a) Ödeme veya icra emrinin tebliği üzerine hacizden evvel ödenen paralardan	(Yüzde 4,55)
b) Hacizden sonra ve satıştan önce ödenen paralardan	(Yüzde 9,10)
c) Haczedilen veya rehinli malların satılıp paraya çevrilmesi suretiyle tahsil olunan paralardan	(Yüzde 11,38)
d) Resmi ve özel müesseseler memur ve hizmetlilerinin maaş, ücret, gündelik ve sair hizmet gelirlerinin haczi suretiyle tahsil olunan paralardan	(Yüzde 4,55)
e) Takip talebi bulunmayan alacaklılara İcra ve İflas Kanununun 125'inci maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince ödenen paralardan	(Yüzde 2,27)
f) Gayrimenkullerin ve gemilerin tahliye ve tesliminde:	
aa) İcra emrinin tebliği üzerine tahliye olunduğu takdirde	(Yüzde 2,27)
bb) Tahliye ve teslim icra marifetiyle olduğu takdirde	(Yüzde 4,55)
g) Menkul tesliminde:	
aa) İcra emrinin tebliği üzerine teslim halinde	(Yüzde 2,27)
bb) İcra marifetiyle teslim halinde	(Yüzde 4,55)
h) (5582 sayılı Kanunun 32 nci maddesi ile eklenen hüküm Yürürlük:6/3/2007) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehinle temin edilmiş alacaklarının takibinde, bu bentte belirtilen tahsil harçları dörtte biri oranında uygulanır.	
4. İdare harçları:	
(Haczedilen gayrimenkullerin idaresi, kira mukaveleleri düzenlenmesi ve hesap tutulması için)	16,90
II. İflas harçları:	
1. Maktu harç:	
İflasın açılması veya konkordato isteği ve masaya katılma harcı	40,00
2. Konunun değeri üzerinden harç:	
a) İflasta paylaşılan para üzerinden	(Yüzde 4,55)
b) Konkordato alacaklılara verilmesi kararlaştırılan para üzerinden	(Binde 11,38)
(6009 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle eklenen fıkra, Yürürlük:01/08/2010)	
III. Haciz, teslim ve satış harcı	56,85
(Yukarıdaki I) ve II) numaralı fıkralarda yer alan icra ve iflas işlemlerinin daire dışında memur eliyle yerine getirildiği her bir işlem için)	
D) Diğer yargı harçları (Müşterek kısım):	
I. Suret harçları:	
a) İllamın her sayfasının suretinden (Tasdikli fotokopiler dahil)	1,55
b) Mahkeme ve merci zabıtnameleri ve diğer evrakın beher sayfasının suretlerinden (Tasdikli fotokopiler dahil)	1,55
c) Avukatların tasdik ettiği vekaletname suretlerinden (Tasdikli fotokopiler dahil)	3,75
d) Sulh hakimi tarafından tasdik edilen vekaletname suretlerinden (Tasdikli fotokopiler dahil)	3,75
Re'sen verilmesi icap eden suretler hariç olmak üzere ceza mahkemelerinden alınacak suretlerden de ayrı harçlar alınır.	
II. Muhafaza harçları:	
Adliye veznelerine tevdi olunan kıymetli eşyanın kabul ve muhafazası için, muhafaza olunan değer üzerinden:	
a) Bir yıla kadar	(Binde 11,38)
b) Bir yılı geçen her yıl ve kesirler için	(Binde 5,69)
III. Defter tutma harçları:	
a) Alelumum, defter tutma ve tahrir işlerinde (13,95 TL)'den az olmamak üzere deflere kaydolunan değer üzerinden	(Binde 4,55)
b) Miras işlerinde defter tutulmasında:	
aa) Mevcut ve alacak bakiyesi hasıl olmuş ise bu bakiye üzerinden	(Binde 4,55)
bb) Borç bakiyesi hasıl olmuş veya mevcut ve alacaklar ile borçlar bakiyesi eşit ise	37,25
c) İflas dairesi tarafından tutulacak defterlerden	37,25

(3) SAYILI TARİFE

Vergi Yargısı Harçları :

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunlara bağlı zam ve cezalara ilişkin uyuşmazlıklardan dolayı Vergi Mahkemelerinde, Bölge İdare Mahkemelerinde ve Danıştay'da açılan davalarda.

I- Başvurma harcı:

a) Vergi Mahkemeleri ile Bölge İdare Mahkemelerine başvurma	24,30
b) Danıştaya başvurma	50,45
c) (5766 sayılı Kanunun 11. maddesi ile eklenen fıkra, Yürürlük:6/6/2008) Danıştay'a temyiz başvurularında	105,10
d) (5766 sayılı Kanunun 11. maddesi ile eklenen fıkra, Yürürlük:6/6/2008) Bölge İdare Mahkemesine itirazın yapılan başvurularda	70,05

II- Nispi harçlar:

a) Vergi mahkemesi ile bölge idare mahkemesi kararlarında:	
Tarhiyata ve ceza kesme işlemlerine karşı mükellefin dava açması üzerine vergi mahkemesinin nihai kararları ile bölge idare mahkemesinin kararlarında, karar altına alınan uyuşmazlık konusu vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunlara bağlı zam ve cezaların toplam değer üzerinden (24,30 TL)'den az olmamak üzere	(Binde 4,55)
b) Danıştay kararlarında:	
Karar altına alınan uyuşmazlık konusu vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunlara bağlı zam ve cezaların toplam değeri üzerinden (50,45 TL)'den az olmamak üzere	(Binde 9,10)
(Bu miktardan evvelce ödenen nispi harç mahsup edilir)	

III- Maktu harç:

Yukarıdaki pozisyonlarda gösterilen ve nispi harca tabi tutulmamış olan tarhiyat veya ceza kesme ve diğer işlemlerle ilgili:

a) Vergi mahkemesi ve bölge idare mahkemesi kararlarında	24,30
b) Danıştay kararlarında	50,45
c) Bölge idare mahkemesi ve Danıştayın yürütmenin durdurulması kararlarında	50,45

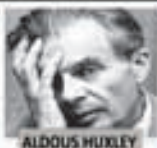
IV- Suret harçları:

Tarafların isteği üzerine verilecek karar suretleri için karar suretinin her sayfasından (Fotokopiler dahil)	1,15

AHMET ÜMIT

ALDOUS HUXLEY

BORGES BN

CHARLES BRUCKNER

W. SHAKESPEARE

M. MARGOSYAN

MILAN KUNDERA

NILGÜN MARMARA

YILMAZ GÜNEY

AHMED ARIF

ASLI ERDOĞAN

BUKOWSKI

CAN YÜCEL

EDİP CANSEVER

EINSTEIN

FRANZ KAFKA

G. G. MARQUEZ

VEDAT TÜRKALİ

- ↓ ÜNİVERSİTE DERS KİTAPLARI
- ↓ HUKUK
- ↓ MİMARLIK
- ↓ MÜHENDİSLİK
- ↓ FİZİK
- ↓ MATEMATİK
- ↓ EĞİTİM
- ↓ YABANCI DİL
- ↓ EDEBİYAT
- ↓ BİLGİSAYAR
- ↓ BİYOLOJİ
- ↓ KİMYA
- ↓ TIP
- ↓ KPSS - A
- ↓ AÇIKÖĞRETİM

GEORGE ORWELL

HANNAH ARENDT

MARCEL PROUST

NIETZSCHE

SOKRATES

TURGUT UYAR

VICTOR HUGO

WILLIAM SAROYAN

- ↓ KÜLTÜR KİTAPLARI
- ↓ KÜRTÇE
- ↓ FELSEFE
- ↓ SANAT
- ↓ MİTOLOJİ
- ↓ PSİKOLOJİ
- ↓ TİYATRO
- ↓ SİYASET
- ↓ ŞİİR
- ↓ TARİH
- ↓ DERGİ
- ↓ DÜNYA KLASİKLERİ

HARUKI MURAKAMI

H. ALİ TOPTAŞ

HERMAN HESSE

HOMEROS

H. DE BALZAC

OKTAY ANAR

ITALO CALVINO

JOHN FANTE

KARL MARX

LOUIS ARAGON

MEHMET UZUN

SABAHATTİN ALİ

VIRGINIA WOOLF

THEODOR ADORNO

UMBERTO ECO

ŞEKKO BEŞİK

WILLIAM FAULKNER

YAŞAR KEMAL

Kafka Kitabevi

DİYARBAKIR BAROSU LOKALİ

 cheffy
Dünya Mutfağı

- Tel: 0412 228 34 33
- Gsm: 0539 397 06 60

● Rızvanağa Cad. Koop. Mah. Bahar S. Azel Apt. Altı No:13 Ofis/Diyarbakır